

Groot onderhoud N417 volop aan de gang

door Henk van de Bunt

Vorige week startte de aannemer met het groot asfaltonderhoud aan de Koningin Wilhelminaweg/Tolakkerweg (N417) in Maartensdijk en Hollandsche Rading, in opdracht van de provincie Utrecht. Tegelijkertijd wordt een aantal aanpassingen op en naast de weg uitgevoerd ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Zondagmiddag was er nog volop werk aan de rotonde met de Achterweteringseweg.

De aannemer voert de werkzaamheden in 6 fases uit - 3 op de hoofdrijbaan en 3 op het fietspad - vanaf het Texaco-tankstation in Maartensdijk richting de kruising met de Vuurse Dreef in Hollandsche Rading. Door de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren, komt de bereikbaarheid van aan- en omwonenden, winkels en bedrijven het minst in de knel en is de overlast voor het verkeer en de omgeving zo beperkt mogelijk.

Wegafsluitingen

Het openbaar vervoer volgt de geldende omleidingsroutes waarbij de busmaatschappij op de halteborden aangeeft waar opgestapt kan worden. De aannemer zet verkeersregelaars in voor de veilig-

Ook de recreatiefietsers wachten tot hun oversteek gereed is.

heid van wegwerkers, bewoners en weggebruikers en om de weg te wijzen en problemen op te lossen bij onvoorziene of onduidelijke situaties.

Fases

Fase 1: van 17 t/m 28 september 2020. De werkzaamheden bestaan uit frees- en asfalteringswerkzaamheden aan de hoofdrijbaan waarbij de weg is afgesloten van 24-09 t/m 25-09 tussen 20.00 en 05.30 uur en van 25-09 vanaf 20.00 uur t/m 28-09 05.30 uur (weekend)

Bereikbaarheid

Het wegvak is dan vanaf de rotonde bij de N234 (Nieuwe Wetering) tot aan de rotonde Dorpsweg afgesloten voor verkeer. De omleiding voor doorgaand verkeer staat middels bebording aangegeven voor doorgaand auto- en vrachtverkeer vanuit Utrecht richting Maartensdijk en vice versa: omleiding via de A27, de N234 (Nieuwe Weteringseweg), Gezichtslaan en Dorpsweg. Het fietspad is in twee richtingen toegankelijk voor fietsers. Op doordeweekse dagen is de N417 overdag geopend voor het verkeer.

Moeilijk om op een twee-richtingen-fietspad op een prachtige nazomerzondag met veel recreatiefietsverkeer je hieraan te houden.

Zonnepark Utrecht Science Park Bilthoven

Op 11 september is het zonnepark op het bedrijventerrein Utrecht Science Park Bilthoven geopend; het is het grootste zonnestroomproject in De Bilt tot nu toe. Het zonnepark bestaat uit ruim 3000 panelen op daken en is gerealiseerd door BENG!, Poonawalla Science Park BV en projectbureau Greenspread. Het initiatief komt voort uit het Bilts Energieberaad, waarin lokale partijen samen werken aan een energie neutrale gemeente.

Bij de opening werd wethouder Anne Brommersma bijgestaan door Martin Le Loux, Director Real Estate & Infrastructure bij Poonawalla Science Park BV, Bouwe Taverne, bestuurslid BENG! en Gerhard van de Lagemaat, directeur Greenspread. In verband met de COVID-maatregelen en veiligheid op het dak kon er geen publiek aanwezig zijn bij de opening.

Opening zonnepanelenproject Utrecht Science Park Bilthoven. V.l.n.r. Bouwe Taverne, wethouder Anne Brommersma, Martin le Loux en Gerhard van de Lagemaat.

Bilts Energieberaad

De opening viel samen met een nieuw Bilts Energieberaad. In het Energieberaad werken lokale partners samen aan de energieambities van de gemeente en zo ook aan de realisatie van het Klimaatakkoord. Wethouder Brommersma: 'Dit zonnepark is een prachtig resultaat van het Bilts Energieberaad. Ik hoop dat er nog vele mooie matches en projecten zullen volgen'.

In 2050 wil de gemeente energieneutraal zijn en dus net zo veel energie duurzaam opwekken als wordt verbruikt voor het verwarmen van o.a. woningen, gebruik van elektrische apparaten, vervoer, bedrijven en de openbare verlichting. Tijdens het beraad besproken betrokken partijen hun energieambities voor de komende jaren. Ook werden er mogelijkheden voor gezamenlijke initiatieven besproken. [HvdB]

advertentie

Van ontwerp tot realisatie, bij Gebr. van Vliet is uw tuin in goede handen.

Wij denken mee, adviseren, schetsen en komen met praktische oplossingen.

Meer informatie of offerte aanvragen?
Bel 06 52 46 82 10
of kijk op onze website!

TUINENBOOMSPECIALISTEN.NL

advertentie

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

Uw lokale
drukwerkspécialist

Groenekan • 0346-211215
www.parelpromotie.nl

WIJNEN
&
GEDISTILLEERD

DORPSWEG 158 Maartensdijk • 0346-212378

ADCURA

Onderdeel van Huiting Uitvaartverzorging

Dag en nacht bereikbaar:
0346 - 210 700

NOFFER

OP DE FOTO IN DE VIERKLANK VAN VORIGE WEEK STOND DE ORGANISATIE VAN DE WESTBROEK OPEN WEL HEEL DICHT BIJ ELKAAR! ZE MOGEN BLIJ ZIJN DAT HET NIET WESTBROEK GESLOTEN IS GEWORDEN!!

Een uitgave van Vario Pers
Oplage 20.500 ex
Redactie: Henk van de Bunt
Eindredactie: Saskia van Driel
Redactie- en advertentieadres:
Kon. Wilhelminaweg 461
3737 BE Groenekan
T:0346-211992. ook via
E:info@vierklank.nl

Bilthoven

Pr. Centrumkerk

27/09 • 10.30u - Ds. Harold Oechies

Pr. Gem. Zuiderkapel

27/09 • 09.30u - Ds. G.J. van Beusekom
(Bediening Heilige Doop)
27/09 • 18.30u - Ds. A. Beens

Vrijz. gel. gem. Woudkapel

27/09 • 10.30u - Ontmoeten op zondag

Evangelische Gemeenschap, Koperwieklaan 3

27/09 • 10.00u - spreker Jan Blokker

R.K. Kerk Onze Lieve Vrouwe

27/09 • 11.00u - voorganger pastoor
J. Skiba
Besloten Eerste Communieviering

Ger. Kerk (wijkgemeente d'Amandelboom)

27/09 • 10.15u - Ds. J. Zomer
Vanwege het Coronavirus nog niet vrij
toegankelijke dienst.

De Bilt

Protestante Wijkgemeente Dorpskerk

27/09 • 10.00u - Ds. H.E. Dankers,
Viering en Dankzegging Heilig
Avondmaal
27/09 • 19.00u - Onlinedienst (eerder
opgenomen)

Protestante Wijkgemeente Oosterlichtkerk

27/09 • 10.00u - Ds. E.J. W. van Leersum

R.K. St. Michaelkerk

27/09 • 10.00u - Gebedsviering
I. Elsevier en K. van Gestel
Reserveren via www.marthamaria.nl/
vieringen

Nieuwstraatgemeente V.E.G. De Bilt

27/09 • 10.00u - spreker Anton Doornebal

Groenekan

Herv. huisgemeente Groenekan

(Groenekansweg 66)
27/09 • 15.30u - Ds. P. Molenaar

Herst. Herv. Kerk Groenekan

(Groenekansweg 66)
27/09 • 10.00u - Ds. K. den Boer
27/09 • 18.30u - Ds. C.M. Visser

Onderwegkerk Blauwkapel

In verband met de Corona-crisis zijn er
voorlopig ook na 1 juli geen onderweg-
diensten en concerten.

Hollandsche Rading

PKN - Kapel

27/09 • 09.30u - Samendienst in en met
Ontmoetingskerk Maartensdijk

Lage Vuursche

PKN - Herv. Kerk

27/09 • 10.00u - Ds. G. H. Kruijmer
27/09 • 18.30u - Ds. W.F. Jochemsen

Maartensdijk

Hersteld Hervormde kerk

23/09 • 19.00u - Ds. A.J. Speksnijder
Opening Winterwerk
27/09 • 10.00u + 18.30u -
Ds. R.W. Mulder

PKN - Ontmoetingskerk

27/09 • 09.30u - Ds. K. Burger

St. Maartenskerk

26/09 • 19.00u - Eucharistieviering
Pastor J. Wissink
27/09 • 10.30u - Eucharistieviering
Pastor J. Wissink
Reserveren via corona-vieringen@marthamaria.nl

Westbroek

Ned. Ger. Kerk

27/09 • 10.00u - Dhr. J.W. de Besten
27/09 • 18.30u - Ds. P. Egberts

PKN - Herv. Kerk

27/09 • 10.00u - Ds. M. van der Zwan
27/09 • 18.30u - Ds. W.P. Vermeulen

Oud papier

Westbroek

Op zaterdag 26 september zamelen leden van muziekvereniging De Vriendenkring weer oud papier in. Wilt u zo vriendelijk zijn om het oude papier vóór 8.00 uur aan de weg op of de daarvoor bestemde plaatsen te zetten. Inwoners van de nieuwbouw worden verzocht ook de container op de vertrouwde plek neer te zetten.

Oud papier

Hollandsche Rading

Zaterdag 26 september wordt door de muziekvereniging Kunst & Genoegen weer oud papier ingezameld. Wilt u zo vriendelijk zijn om de papiercontainers en/of het goed gebundelde papier voor 8.00 uur aan de weg te zetten. Heel prettig voor de papierophalers is als u de handgreep van de kliko naar de straat wilt zetten.

Bingo bij WVT

WVT organiseert ook in het nieuwe seizoen bingoavonden. De eerste is op vrijdagavond op 25 september, 5 rondes van 19.30 - 21.30 uur voor € 3,50 met prijsjes. Vooraf aanmelden niet nodig, locatie Talinglaan 10, Bilthoven. Voor informatie: www.vvsowvt.nl of 030-2284973

Geen nazomermarkt en fietstochten

De geplande nazomermarkt op dv 26 september gaat, na overleg met de gemeenteraad, niet door. De Molenwinkel is die dag wel geopend van 10.00 tot 16.00 uur.

Voorleesfeest

Schrijfster Tosca Agterberg komt op zaterdag 26 september in Bibliotheek Idea, Bilthoven voorlezen uit Tom en Samira. Een voorleesfeest voor iedereen met voorlezen, rijmpjes en je kunt een kleurplaat kleuren.

Universele Eredienst Soeficentrum

Op zondag 27 september organiseert Soeficentrum Regio Utrecht een universele eredienst met als thema: "Onvolmaakt volmaakt". Locatie is Huize Het Oosten, ingang Jan

STEENHOUWERIJ
Jongerius

gedenkmonumenten
as-bestemmingen

Bezoek onze uitgebreide showroom en showtuin.

- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- 3 generaties vakmanschap

www.steenhouwerij.nl

Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht
Telefoon : 030 - 2 444 004
E-mail : info@steenhouwerij.nl

Steenlaan 25, aanvang 11.00 uur. In de dienst wisselen spreken, stilte en muziek elkaar af. De grote wereldreligies worden belicht door tekstfragmenten te lezen en een kaars aan te steken. In verband met corona, geldt er een maximum van 25 deelnemers. Vooraf opgeven noodzakelijk via m.vandergraaff@ziggo.nl.

Interactieve workshop Brus Bewust

Op dinsdag 29 september van 20.00 tot 22.00 uur is er een Interactieve avond voor ouders van 'brussen'. Brussen is de benaming voor broers en zussen van een kind dat extra zorg nodig heeft. In zorg intensieve gezinnen zijn tijd en energie enorm kostbaar. Aanmelden en meer informatie zie website: debilt.ouderslokaal.nl/ agenda. Locatie is het Lichtruim, Planetenplein 2, Bilthoven

Spaarkring

Een spaarkring is een zelfhulpgroep. Onderlinge steun, tips en ervaringen van anderen helpen om financiële problemen te voorkomen of ze aan te pakken voordat ze te groot worden. Spaar voor een zelf gekozen doel, 1x per 2 weken komt de groep bij elkaar. Uit het fonds dat gevormd wordt kunnen leden ook kleine leningen ontvangen om een tijdelijk tekort op te lossen of een investering te doen. Start 1 oktober 2020 09.30 uur tot en met 1 juli 2021. Dan krijg je je gespaarde geld weer terug. Locatie is WVT, Talinglaan 1 in Bilthoven, aanmelden gratis en via debilt@spaarkring.nl.

 Uw lokale
drukwerkspecialist

Groenekan • 0346-211215
www.parelpromotie.nl

Parel Promotie
• ontwerp
• offset
• druk
• web

Het leven is een reis

Ik begeleid u met liefde wanneer deze ten einde is gekomen.

Graag denk ik met u mee over tekst, muziek en locatie.

De uitvaart zoals ú het wilt. Passend.

Koop Geersing | uitvaartverzorgers
06 - 10 27 55 85 (dag en nacht bereikbaar)

'Van Haren' Uitvaartverzorging

voor Maartensdijk en Omstreken

Als het gaat om een perfect verzorgde begrafenis of crematie voor alle gezinden

Uitvaartleidster: Mevr. Birgitte van Manen - van Haren

Gespecialiseerd in: Thuis opbaren * Bloemwerk * Grafmonumenten
Vooruitregeling/Wilsbeschikking Uitvaart

Door onze persoonlijke aandacht, kunnen wij de uitvaart geheel naar uw wensen verzorgen.

Voor directe hulp zijn wij dag en nacht bereikbaar

Tel. 035 - 577 12 82

Charles Weddepohlaan 32 - 3739 LE Hollandsche Rading

Wij willen iedereen bedanken voor de hartverwarmende belangstelling, die wij als familie mochten ontvangen rondom het overlijden van onze moeder

Dirkje de Vor - Wijnen

De vele reacties zijn ons tot troost geweest.

Kinderen
Klein- en achterkleinkinderen

Maartensdijk, september 2020

Dat willen wij 'effe' kwijt...

Al jaren halen wij als Muziekvereniging Kunst en Genoegen met vrijwilligers papier op in de Hollandse Rading. Hierdoor kunnen wij, door de steeds minder wordende subsidie, de instrumenten voor de jeugdopleiding, de kosten van een dirigent en de zaalhuur bekostigen. Wij ervaren het wel eens al jammer, dat er inwoners zijn, die niet (in-) zien, dat onze vrijwilligers dit in hun vrije tijd doen voor de vereniging en ook voor de maatschappij en dus niet voor de gemeente. Soms zijn er kleine strubbelingen.

Vaak gaat het over de plaats van de kliko; De meeste inwoners verplaatsen deze naar de hoofdroute; de vrachtwagen kan veelal door de enorme begroeiing het pad niet in, om te draaien. Telkens is er een begin van een gesprek: niet altijd komt men eruit en dat ervaren wij in ieder geval als jammer. Jammer ook dat men niet altijd meer begrip en sociaal gevoel heeft voor de vaak moeilijke omstandigheden waaronder de vrijwilliger bij de papierinzameling zijn werk moet doen.

Nel Raven, voorzitter van Kunst en Genoegen.

Afspraakkloket niet van gemeente De Bilt

Afspraakkloket.nl vraagt onder valse voorwendselen geld voor het maken van een afspraak bij de gemeente. De gemeente De Bilt werkt niet met hen samen. Een afspraak maken met de gemeente De Bilt is altijd gratis. Maak daarom altijd rechtstreeks een afspraak op www.debilt.nl of via de telefoon 030 2289411.

 Kees van Asselt
begrafenisondernemer

Voorheen **De Bruijn**

Overlijden melden?
0346 - 28 17 11

Oor een waardige begrafenis met aandacht voor persoonlijke wensen en een eerlijk tarief

- Wij verzorgen alleen begrafenissen
- Wij zijn dag en nacht bereikbaar

Meer informatie of ons gratis 'laatste wensen' boekje aanvragen?
Ga naar → www.kvanasselt.nl of bel naar 06 - 15 45 11 30.

→ Wij zijn werkzaam in Midden-Nederland **Bekijk onze tarieven op kvanasselt.nl**

Mogelijkheden op de (nieuwe)
Algemeen Bijzondere Begraafplaats Maartensdijk

GRAVEN | URNENGRAVEN | URNENMUUR

INFORMATIE

website: www.begraafplaatsmaartensdijk.nl
email: contact-adres@begraafplaatsmaartensdijk.nl

IVN Paddenstoelenwandelingen

IVN De Bilt organiseert zondag 27 september paddenstoelenwandelingen in het Willem Arntsz-bos.

De herfst lijkt al vanaf eind augustus te zijn begonnen. Door de extreme droogte laten de bomen veel te vroeg hun bladeren vallen om zo verdamping te beperken.

De sapstroom in de boom vervoert

nu het nog kan de voedingsstoffen uit het blad naar voornamelijk de wortels, alwaar het wordt opgeslagen als reserve voor het volgend jaar. Houtzwammen nemen hun kans waar en tappen het sap af

om er mooie vruchtlichamen van te maken. Zwavelzwammen, biefstukzwammen en tonderzwammen zien we dit jaar erg vroeg floreren. Ook de 'gewone' paddenstoelen, laten zich al zien.

Zwammen floreren al vroeg dit jaar.

Er wordt gewandeld in groepen van niet meer dan vier personen; hierdoor worden de RIVM-richtlijnen gewaarborgd. Aanmelding vooraf is daarom ook 'verplicht'. De start van de eerste wandeling is om 10.00 uur en elk halfuur start er een nieuwe groep. Duur van de wandeling is ca. 1 uur.

Aanmelden kan tot 18.00 uur vrijdag 25 september bij Jan Hoen (tel. 06 46960137). De vertrekplaats is de Parkeerplaats Boerderijlaantje tegenover de manege; te bereiken via hoofdingang Willem Arntszhoeve.

Beweegprogramma's voor mantelzorgers

Steunpunt Mantelzorg biedt dit na jaar een programma Positieve Gezondheid om gezond te blijven en te doen wat belangrijk is. Het accent ligt niet op ziekte of het voorkomen daarvan maar op veerkracht en zelf herstellend vermogen.

Judith Verbeek, fysio-manueel therapeut, verzorgt op donderdag 1 oktober van 11.00 tot 12.30 uur in De Beweegruijnte (Molenkamp 62 in De Bilt) voor een kleine groep (maximale groeps grootte

20 personen) een inleiding over de basisprincipes van Positieve Gezondheid en geeft praktische tips om door beweging, voeding en leefstijl het immuunsysteem te versterken. Er worden eenvoudige oefeningen aangereikt die altijd en overal gedaan kunnen worden. Aanmelden via mantelzorg@mensdebilt.nl

Workshop

De workshop bewegen in het Bos wordt lekker in de buitenlucht

gehouden. Door eenvoudige beweegoefeningen leer je het immuunsysteem te ondersteunen en te versterken. In de bosrijke omgeving gaan de zintuigen wijd open en kan je met elkaar genieten van de gezonde voordelen die de natuur biedt. Trek makkelijk zittende kleding aan, neem een handdoek mee en ervaar het op donderdag 15 oktober van 11.00 tot 12.30 uur. Verzamelplaats: parkeerplaats IJbaan Biltse Meertje Voor meer informatie: www.mensdebilt.nl

advertentie

'Wij staan altijd voor u klaar.'

Paula en Olga van Tap DELA

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander. Ga voor informatie naar dela.nl/bilthoven of bel 030 200 45 30 voor een persoonlijk gesprek.

Tap
DELA

Ruim aanbod vrijwilligerswerk bij de Vrijwilligerscentrale

door Walter Eijndhoven

Het is september, een nieuw seizoen. Voor menigeen weer tijd om toch eens achter die ene vrijwilligersbaan aan te gaan. En wat als die baan nu net is vergeven aan een ander? Niet getreurd. Vrijwilligers bij Mens De Bilt staan te popelen iedereen te helpen aan leuk werk.

Op de Vacaturebank van Mens De Bilt staat een ruim en breed aanbod van vrijwilligersvacatures. Voor bijna iedereen is wel iets te vinden bij één van de vele maatschappelijke organisaties die gemeente De Bilt rijk is. Boekenliefhebbers kunnen hun hart ophalen bij Emmaus Bilthoven als boekensorteerder, organisatietalenten kunnen terecht bij Huize Het Oosten als vrijwilliger voor concerten en muziek, wandelaars kunnen terecht als wandelmaatje en Tennisvereniging FAK in De Bilt zoekt vrijwilligers voor onderhoud van het tennispark en zo is er voor iedereen wel iets te vinden.

Ondersteuning

Naomi van der Meijden, werkzaam bij Mens De Bilt begeleidt vrijwilligers naar die ene leuke vrijwilligersbaan. 'Anderhalf jaar geleden startte ik bij de Vrijwilligerscentrale, met als doel mensen vrijwilligerswerk te laten doen waar zij blij van worden en dat past bij hun werk en agenda', vertelt Van der Meijden. 'Dat is mijn passie'.

Om alle vacatures te promoten, worden steeds twee tot drie vacatures uitgelicht in de lokale media, op de website van Mens De Bilt staat het ruime aanbod van 150 vacatures. Bij welke organisatie is de vacature te vinden? Wat houdt het werk in? Is de vacature tijdelijk of voor onbepaalde tijd? Handig om te weten voor een geïnteresseerde. Daarnaast vinden regelmatig interviews plaats met vrijwilligers.

Interview

Van der Meijden: 'Een interview met een vrijwilliger is altijd leuk om te doen. Wat bezielt haar of hem om juist dit werk te doen? Zo komen wij ook steeds meer te weten wie deze mensen zijn. Vanuit de Vrijwilligerscentrale starten wij ook met vloggen en willen wij filmpjes gaan maken. Kortom, er ligt voor ons nog veel werk in het verschiet'.

Wie interesse heeft in een leuke vrijwilligersfunctie kan kiezen uit vele vacatures op het gebied van activiteitenbegeleiding, administratie, bestuur, buiten/ natuur/dieren, communicatie en pr, computer en techniek, creatief, educatie, horeca, persoonlijke begeleiding enzovoort.

Match

Niet alleen vrijwilligers kunnen terecht op de vacaturebank, ook organisaties die vrijwilligers zoeken kunnen zich daar melden. 'Wij helpen maatschappelijke organisaties in gemeente De Bilt om succesvol te zijn met de inzet van vrijwilligers. Dat doen wij door middel van advies op maat, trainingen en workshops'. Organisaties kunnen contact opnemen met Naomi van der Meijden. Potentiële vrijwilligers kunnen contact opnemen met Floris, Nina of Patty, via het spreekuur of de mail. 'Wij hopen uiteindelijk op een mooie match tussen organisatie en vrijwilliger. Daar doen wij het voor'.

Voor meer informatie over vacatures, zowel voor vrijwilligers als voor organisaties: vrijwilligerscentrale@mensdebilt.nl of tel.nr 030 7440595 of 06 17007462 of mail of bel naar Naomi van der Meijden, coördinator van de Vrijwilligerscentrale: n.vandermeijden@mensdebilt.nl of bel 06 17007462.

Naomi van der Meijden hoopt dat veel vrijwilligers zich aanmelden.

advertentie

GRATIS BEZORGSERVICE

Geopend ma t/m vr 08.00 - 17.30 uur
Buiten openingstijden kunt u op aanvraag uw medicijnen in de kluisjes ophalen
Tel.: 0346 - 210605

apothek maertensplein

Alleen donderdag
Alle rauwkostsalades
en stampotten
(Er is weer Boerenkool!)
Per 100 gram **€ 0,90**

Volop Specialiteiten...
- De lekkerste druiven uit Italië
- Volop verse vijgen
- Heerlijke sappige Mandarijnen

Vers gesneden **Meloenmix** *
Per bakje **€ 1,99**
Heerlijke sappige
Doyene du Comice handperen
Heel kilo **€ 1,49**

* **Van onze bakker**
Desem Mais brood
Nu **€ 2,49**
Desem Donker grof volkoren
Nu **€ 2,99**

Vers gesneden **Roerbakgroente Suprieur** *
400 gram **€ 2,99**
Mooie Hollandse
Bospeen
per bos **€ 1,39**

* **Van onze patissier**
Chipolata taart
€ 15,99
Roomboter Koekjes assorti NIEUW
Per pak **€ 6,99**

Vers van de traiteur *
Boeuff Boerguignon **€ 1,75**
met aardappelpuree en rode kool 100 gram
Nasi of Bami **€ 1,39**
met Babi-pangang 100 gram
Varkenshaas **€ 1,49**
in champignon roomsaus met gebakken aardappels 100 gram

Alleen **Ma 28 09** **Di 29 09** **Wo 30 09**
Capucijnersschotel **€ 1,25**
100 gram
Vers gewassen **Spinazie** **€ 0,99**
300 gram
Desem Volkoren brood **€ 1,99**

Aanbiedingen met een * geldig op donderdag 24, vrijdag 25 en zaterdag 26 sept.

OPENINGSTIJDEN

Maandag t/m donderdag 08.00 - 18.00 uur
Vrijdag 08.00 - 20.00 uur
Zaterdag 08.00 - 16.00 uur
Zondag Gesloten

Maertensplein 21a
3738 GM Maartensdijk
0346 - 211330
info@agf-landwaart.nl
www.landwaartculinaire.nl

Reclame geldig vanaf
donderdag 24 september
t/m woensdag 30 september

DONDERDAG

Diverse vleeswaren
voor **100 GRAM** **0.99**
(minimaal 10 soorten)

Kookworst
Grillworst
Grillworst kaas
Grillworst piri piri
Grillworst saté
Leverworst
Paardenworst
Boterhamworst
Gebraden gehakt
Schouderham
Procureurrollade

Nergens deze kwaliteit voor zo'n lage prijs!!!

Extra donderdag voordeel:

RIBLAPPEN

KILO ¹ | **11.-** KILO ² | **20.-**

Vrijdag en zaterdag voordeel

SHOARMA PAKKET

500 GRAM SHOARMA
6 BROODJES
1 BAKJE KNOFLOOKSAUS

SAMEN VOOR **8.-**

VOORDEEL HELE WEEK

Tartaartjes VOOR ⁶ | **6.50**
Mooie Australische sucade 500 GRAM | **10.98**
Lamsracks 100 GRAM | **4.25**
naturel of gemarineerd
Cheeseburgers VOOR ⁶ | **10.-**
Kip in braadzak KILO ¹ | **8.98**

MAANDAG-DINSDAG VOORDEEL

Rundervinken
Slavinken
Kipvinken **4+1 GRATIS!**

VLEESWAREN TRIO

Runderrollade
Gegrilde kipfilet
Beenham 3 x 100 GRAM | **6.98**

SALADE TRIO

Ei-bieslook salade
Sellerie salade
Filet Americain 3 x 100 GRAM | **4.98**

WOENSDAG GEHAKTDAG

Half om half gehakt 1 Kg. | **6.98**
Rundergehakt 1 Kg. | **7.98**
Gekruid gehakt 1 Kg. | **7.98**

STOMPETOREN OUDE KAAS

500 GRAM | **6.98**

BOEREN BELEGEN KAAS

500 GRAM | **6.50**

Verhalen van de Maartensdijkse dorpschroniqueur op de beeldbank

door Henk van de Bunt

Koos Kolenbrander stopt met het schrijven van verhalen over de historie van Maartensdijk; De Historische Vereniging Maartensdijk (HVM) heeft sinds begin september een beeldbank, die speciaal voor het werk van Koos zal worden ingericht. Via de beeldbank van de HVM kan er straks 'full text' gezocht worden in zijn artikelen. Dat wil zeggen dat elke naam, die hij ooit in zijn verhalen gebruikt heeft kan worden teruggevonden. Een schatkamer voor historisch onderzoek en familieonderzoek.

Verhalen vertellen en opschrijven zit Koos Kolenbrander in het bloed. Koos en 'het verhaal' hoorden bij elkaar als Abraham en zijn Mosterd, de Koningin en haar eerste Kievitsei, Adam met zijn Eva en (partner) Nelly en haar Koos. Koos Kolenbrander is nu 73 en heeft na de basisschool eerst 7 jaar in de land- en tuinbouw gewerkt. Daarna werkte hij 20 jaar bij de Universiteit Utrecht bij personeelszaken, waar hij meer dan 2000 functiebeschrijvingen heeft gemaakt. In 1989 is hij begonnen met het schrijven over de historie van Maartensdijk e.o. Hij schreef meer dan 1000 verhalen, onder meer in de opgeheven Stichtse Post, De Bilt-hovense Courant en De Vierklank. Kolenbrander: 'Kapper Hans Stevens en Anne Doedens waren indertijd begonnen met de rubriek 'Oud Maartensdijk Belicht' en ik ben ze in 1990 gaan helpen. Dit kwam door een oude foto, die Hans Stevens mij toen tijdens een knipbeurt liet zien van een onderscheiding die Jan de Rooy (een oud collega) van toenmalig burgemeester Schuller ontving bij zijn 40-jarig jubileum bij de toenmalige anjerkwekerij (van Gille). Ik had 7 jaar daar gewerkt en heb toen voor Hans Stevens het verhaal bij de foto geschreven'.

Verhaal

Wanneer Koos iemand ontmoette, met iemand sprak, door iemand aangesproken werd of wanneer je Koos ergens naar vroeg, dan was bijna altijd de conclusie: 'Daar zit een verhaal in'. Koos is weliswaar gestopt met schrijven, maar hij beantwoordt nog graag alle historische vragen die hem gesteld worden door De Vierklank, het Online Museum De Bilt en de Historische Verenigingen. Wanneer iemand voor een bepaald artikel iets wilde weten, startte een zoektocht veelal eerst bij Koos. Wanneer hij het niet weet werd de vraag bij Anne Doedens gedeponeerd: 'Die moet het wel weten, want die heeft er in gestudeerd en les over gegeven'. Maar meestal was een verzoek en een bezoek aan Koos voldoende. Bijna feilloos wist hij het antwoord of wist hij het te vinden.

Koos Kolenbrander en Jan Maasen bladeren door de analoge verzameling van de Maartensdijkse dorpschroniqueur.

Mathildeprijs

In 2011 ontving Koos onder grote publieke belangstelling van familie, vrienden en relaties uit handen van toenmalig burgemeester Arjen Gerritsen De Mathildeprijs. Gerritsen bij die gelegenheid: 'De prijs is er voor hen die zich belangeloos en vooral ook onopvallend hebben ingezet voor onze samenleving'. Volgens Gerritsen wordt geschiedenis niet alleen gemaakt door staatslieden, door landen en door oorlogen: 'Geschiedenis - het verhaal van hoe het heden dat wij zo goed kennen zo gekomen is - wordt in de eerste plaats gemaakt door mensen van alledag, die zich in hun straat, in hun dorp of stad voortbewegen. Mensen die dingen doen waaromheen zich verhalen spinnen, die met het verloop van jaren de ontwikkeling van de omgeving beïnvloeden. Het is de kleine geschiedenis. Niet opgeschreven in wereldkronieken, maar gevat in het hart en het geheugen van mensen, overgeleverd in kleine studiekringen. Geschiedenis moet tastbaar zijn, de verhalen moeten je raken en je moet ze herkennen en daarvoor heb je vertellers nodig. Mensen die in staat zijn de krenten uit de pap te halen, die je binden met hun vertelling'. Volgens Gerritsen was Koos Kolenbrander toen al iemand die dat al heel erg lang kan én doet. 'Al vanaf 1990 schrijft hij in de lokale pers over hoe het leven in en rondom Maartensdijk zich door

de jaren heen ontwikkeld heeft. Al jaren in De Vierklank, daarvoor ook in andere lokale media'.

Chroniqueur

De Historische Vereniging Maartensdijk eert Kolenbrander op haar eigen, maar 'specifieke' manier. Jan Maasen is redacteur van het blad van de Historische Vereniging: 'Door de kwaliteit en de omvang van zijn werk, vinden wij dat Koos met recht de titel 'dorpschroniqueur van Maartensdijk' mag voeren. Wij hebben contact gehad met Koos over (de) verhalen die hij over de geschiedenis van Maartensdijk geschreven heeft. Zowel Koos als de HVM willen deze verhalen graag op één plaats verzameld zien en voor iedereen toegankelijk gemaakt, zodat zijn kostbare werk ook in zijn geheel kan worden geraadpleegd en bestudeerd'. Eindredacteur Frank Klok vult aan: 'Van al zijn werk heeft Koos mappen gemaakt waarin van elk artikel de afdruk, de gebruikte foto's en eventuele reacties of toevoegingen zijn verzameld. Daarnaast heeft Koos allerlei historische wetenswaardigheden verzameld en op straatnaam en huisnummer gesorteerd'.

Beeldbank

Klok en Maasen vervolgen: 'De HVM heeft sinds begin september een beeldbank, die speciaal voor het werk van Koos zal worden ingericht. Koos vindt het een goed idee om zijn werk in deze beeldbank onder te brengen, omdat daarmee zijn verhalen openbaar toegankelijk zijn en voor altijd bewaard blijven. Ook het idee dat er systematisch in gezocht kan worden spreekt hem aan. Er wordt een werkgroep gevormd van vrijwilligers die de verhalen scannen en de overige gegevens voor de beeldbank toevoegen. Wie interesse heeft om daar aan mee te doen kan contact opnemen met de archiefwerkgroep van de Historische Vereniging Maartensdijk per mail (archieff@historischeverenigingmaartensdijk.nl) of telefoon (06 22274054).

Burgemeester Arjen Gerritsen, Koos en Nelly Kolenbrander tijdens de uitreiking van de Mathildeprijs. [foto Reyn Schuurman]

Informatieavond 'Brus Bewust' in het Lichtruim

Op 29 september is er in het Lichtruim een laagdrempelige interactieve avond (coronaproof) voor ouders van zgn. 'brussen'.

'Brussen' zijn broers en zussen van kinderen met een extra zorgbehoefte. De focus in het gezin ligt vaak op het kind, dat extra zorg nodig heeft. Het doel van deze avond is juist om informatie uit te wisselen over de ervaring en impact op broertjes en zusjes van kinderen met een beperking. De professionals, Yol Kuijer, Anjet van Dijken en Inge Prevoo, vertellen over hun werk met ouders en kinderen met een zorgvraag en hun brussen.

Toeval

Bij toeval ontmoetten Anjet en Inge elkaar en raakten aan de praat over hun persoonlijke ervaring met kinderen met een beperking. Annie Naber (projectcoördinator Ouders Lokaal) vertelt dat ouders en kinderen ervaren dat er veel vragen zijn bij brussen. Daarom is ook Yol Kuijer gevraagd mee te denken over de invulling van de avond. Tijdens deze avond zullen de dames vanuit hun persoonlijke- en werkervaring met brussen vertellen.

Boek

Anjet van Dijken heeft een boek geschreven over haar ervaring als zus van een broer met een zorgbehoefte en runt de site en Facebookpagina 'Brussenboek'. Met haar bedrijf adviseert en begeleidt zij organisaties en mantelzorgers in beter samen werken én zorgen. Iets wat ze zelf ervaren toen haar ouders jong overleden en zij opeens de zorg voor haar broer samen met begeleiders én zorginstelling moest doen met een studie erbij.

Gezinsmodel

Yol Kuijer, ouderschapscoach, zal vertellen over haar werkervaring middels een gezinsmodel, maar ook over haar eigen gezin waar de oudste zoon extra zorg nodig had. Inge Prevoo ziet in haar praktijk als logopedist het verlangen van brusjes om dezelfde aandacht als hun broer of zus met een beperking. Ouders zien die behoefte vaak niet. Inge was jong mantelzorger in het gezin waar zij opgroeide.

Ruimte

Tijdens de informatieavond is er vooral ruimte voor interactie en het delen van ervaringen. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via: debilt.ouderslokaal.nl. Brussen vanaf 15 jaar zijn ook welkom. De bijeenkomst is op dinsdag 29 september van 20.00 tot 22.00 uur in Het Lichtruim, Planetenplein 2 te Bilthoven

(Frans Poot)

Links Yol Kuijer bespreekt met Anjet van Dijken en Annie Naber het gezinsmodel.

Dat wil ik 'effe' kwijt...

Dode boom kost 150 euro

Helaas is het niet goed gesteld met de bomen in onze gemeente; door de aanhoudende droogte zijn er veel dode bomen, bij particulieren en elders. Loop bijvoorbeeld eens door Beerschoten en je schrikt!

De Grove Den is vergunningplichtig: dus eerst een vergunning aanvragen (inclusief foto) en dan pas kappen. De kosten voor de vergunning in deze gemeente zijn 150 euro.

Jawel, voor een dode boom, in je eigen tuin. Ik spreek uit ervaring. Dat is te gek voor verdere woorden en gemeente De Bilt onwaardig.

Sicco Roder, Bilthoven

advertentie

Hazekamp Parketvloeren

- Advies op maat
- Verkoop parket- en laminaatvloeren
- Onderhoud, renovatie en reparatie van uw parketvloer
- Stofvrij schuren

Hessenweg 4 * 3731 JK De Bilt
hazekampparket.nl * 030 - 633 26 91

HET BESTE VOOR JOU

Lancôme weken STAPELKORTING

Drogisterij * Parfumerie

van Rossum

Maertensplein 20 Maartensdijk

Tel. 0346 - 211268 · info@drogisterijvanrossum.nl

Wij zijn leverancier van o.a. Family Cards, Belarto en Buromac.

Trouwplannen?

Bestel bij ons de trouwkaarten!

Eigen ontwerp mogelijk | Grote standaardcollectie
Snelle levering | Gratis boeken mee naar huis

Kom langs op Koningin Wilhelminaweg 461 in Groenekan.
Bel 0346 - 21 12 15, mail naar info@parelpromotie.nl

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

tevens grote collectie jubileum- en geboortekaarten

Vrijwilligerscentrale

Vacatures in de Spotlights!

Zit er iets voor je bij of wil je meer weten, neem contact met ons op via
vrijwilligerscentrale@mensdebilt.nl of 06-17007462.

Wil jij Vluchtelingen helpen bij regelzaken rondom verhuizing naar De Bilt?

Als woonbegeleider bij Steunpunt Vluchtelingen De Bilt help je vluchtelingen bij alles wat er komt kijken rondom de verhuizing aan regelzaken. Je krijgt de kans om mensen uit verschillende culturen te leren kennen. Je helpt iemand zijn of haar zelfstandigheid weer terug te krijgen. Natuurlijk helpen wij je op weg door je te begeleiden of met trainingen.

Tijdsbesteding: flexibele inzet.

Paardrijden bij Stichting Ariane de Ranitz

Bij ons kunnen mensen met een beperking paardrijden. Om dit gezellig en veilig uit te kunnen voeren, zoeken wij vrijwilligers die ons daarbij kunnen helpen. Er is een gezellige sfeer, een leuk team van instructrices en vrijwilligers, super gemotiveerde ruiters en leuke paarden en pony's. We organiseren gezellige vrijwilligersavonden en zorgen voor begeleiding als je nog geen ervaring hebt. Tijdsbesteding: minder dan 4 uur per week.

Wil jij ook een schoon en opgeruimd De Bilt?

Plog it Up De Bilt is een project van Sportief in het Groen in Bilthoven. Met dit project gaan we elke maand wandelend en hardlopend zwerfafval opruimen. Samen zoeken we tevens naar oplossingen voor een schonere Gemeente. Je bent onderdeel van een sociaal ondernemend, startend bedrijf. Je kan meekijken en leren hoe dit in zijn werk gaat. Je ontvangt relevante informatie over zwerfafval en duurzaamheid en hoe je dit kan toepassen binnen het project.

Kijk voor de volledige vacatures op www.mensdebilt.nl/vrijwilligerscentrale

Elektrotechnisch
Installatieburo

van Woudenberg b.v.

- Krachtinstallaties
- Lichtinstallaties
- Beveiliging
- Telefooninstallaties
- Computernetwerken

Dorpsweg 156 3738 CK Maartensdijk

Tel. 0346 - 211 338

info@vanwoudenbergelektro.nl

De online bedrijvengids!

Slagerij Van Loo

U kunt bij ons terecht voor vlees, vleeswaren, specialiteiten en onze uitgebreide traiteurafdeling. en natuurlijk voor catering tot in de puntjes verzorgd op... [lees meer]

www.vierklank.nl/bedrijven

Weekend Aanbiedingen

Heerlijk!!

BOTERKOEK

nu € 4,95

ROGGEKNAR

met
rozijnen

nu
€ 2,50

Bakker Bos

Maartensdijk - Den Dolder - Hilversum
tel.: 0346 - 21 12 35 - www.bakkerbos.com

SEPTEMBER: DE SUPERMAAND VOOR NIEUWE AANPLANT

De grond is nog zomerwarm en zacht, uw nieuwe beplanting zal makkelijk aanslaan. Tel daarbij op de super-september-korting bij onze kassa:

Enorm veel mensen hebben al gebruik gemaakt van ons unieke september aanbod. WE GAAN DOÓR tot het einde van de maand.

LET OP!!!!

Om te zorgen dat uw nieuwe aanplant goed aanslaat geef dan goed water.

25% KASSA-KORTING OP ALLE BUITENPLANTEN

50 JAAR
't Vaarderhoogt
TUIN ADVIES CENTRUM

Dorresteinweg 72b
Soest
035 - 6012883
vaarderhoogt.nl

Extra maatregelen om verdere verspreiding corona te stoppen

Het aantal coronabesmettingen in het land stijgt. In de regio Utrecht is het aantal besmettingen sinds begin deze maand verdubbeld. Belangrijkste oorzaak is dat niet iedereen de regels om besmetting te voorkomen naleeft. De stijging is vooral te zien in dicht bevolkte gebieden. Daarom heeft het Kabinet besloten om in zes Veiligheidsregio's in de Randstad extra maatregelen te nemen om risicovolle groepsvorming tegen te gaan en wordt een verplichte sluitingstijd voor de horeca ingesteld. Deze maatregelen zijn vanaf zondag 20 september 18.00 uur van kracht.

Binnen de Veiligheidsregio Utrecht neemt het aantal besmettingen nu vooral toe onder mensen tussen de 20 en 39 jaar. De laatste tijd zien we dat met name jongeren van 20 tot 24 het virus dragen. De voorzitter van de Veiligheidsregio, Peter den Oudsten, wil mensen vooral motiveren om zich

aan de regels te houden, om deze crisis samen het hoofd te bieden: 'De cijfers lopen nu zo snel op dat er iets moet gebeuren om het tij te keren. Het valt op dat vooral bepaalde groepen jongeren zich minder goed aan de coronamaatregelen houden, waardoor het risico dat zij kwetsbare personen besmetten snel toe neemt. Tegelijk zie ik ook hoe moeilijk het is om vol te houden. Zeker als je niet weet hoe lang het nog duurt, je onzeker bent over studie, baan en toekomst en je beperkt wordt in je dagelijkse bewegingsvrijheid. Dit raakt ons allemaal. We gaan met mensen in gesprek om te horen wat zij nodig hebben en wat zij en wij kunnen doen. Maar feit blijft dat we, om te voorkomen dat we straks voor nog lastiger besluiten komen te staan, nu moeten volhouden en onze verantwoordelijkheid nemen. Alleen samen kunnen we verdere verspreiding van het coronavirus voorkomen.'

Campagnes en gesprekken

Er komt extra communicatie over de basisregels. Binnen de Veiligheidsregio Utrecht loopt deze maand nog de campagne 'Hou vol' en ook in andere gemeenten in de regio lopen diverse campagnes. Eind deze maand kunnen gemeenten in de Veiligheidsregio de jongerencampagne van het Rijk omzetten in een eigen lokale campagne.

Er is speciale aandacht voor groepen waar de meeste besmettingen plaatsvinden. In verschillende plaatsen zijn er gesprekken met vertegenwoordigers van onder meer sport- en ondernemersverenigingen, onderwijsinstellingen, welzijnsinstellingen, jongerenwerkers, bondgenoten, vertegenwoordigers migrantenorganisaties en branches zoals detailhandel.

De complete tekst over de maatregelen van het kabinet vindt u op Rijksoverheid.nl

Westbroek Ontmoet, de finale

Onderweg, tijdens een ontmoeting op de rotonde bij de Achterwetering, ontstond 11 jaar geleden het idee om ouderen in Westbroek een gezellige middag aan te bieden. Het was het begin van een carroussel aan belevenissen onder de noemer Westbroek Ontmoet.

De afgelopen 10 jaar hebben veel dorpsgenoten daar een presentatie gegeven over hun werk, liefhebberij, vakantie, hun leven. Het waren bijzondere bijeenkomsten, waarbij we elkaar met andere ogen zagen, nieuwe kwaliteiten ontdekten en mensen in het hart mochten kijken. Verrassende verhalen, leerzaam, ontroerend, prachtig geïllustreerd, muzikaal.

Het dorpsleven

Er passeerden herinneringen aan het dagelijks leven. Boodschappen doen dicht bij huis naar de leus van de Zakenlieden Vereniging, 'Alles wat het dorp u biedt, haalt u in den vreemde niet'. We sprongen door de tijd met betrekking tot het verenigingsleven, de gezondheidszorg en de school. Naar school gaan was ook 80 jaar geleden voor ieder kind een verplicht nummer.

Desondanks kregen kinderen van de boerderij indertijd toestemming om te laat te komen. Velen stonden vroeg op om mee te melken en werden voortijdig thuis verwacht voor de tweede melkronde. De meisjes werden opgevoed met handwerkles. Breien, borduren en haken waren belangrijke vaardigheden. Eén van die middagen Westbroek Ontmoet werd geleid door de handwerklerares van toen. Zij bleek nog net zo streng als vroeger, maar er werd aandachtig naar haar geluisterd en iedereen ging, met een eigen handwerkje, opgewekt naar huis. Belevenissen met de brandweer kwamen aan bod, aan de hand van filmbeelden die Wout van Winsen indertijd maakte van hooibroei en brandweeroefeningen. Zelfs het hoofd van de brandweer, in de persoon van burgemeester Gerritsen, liet die middag van zich horen.

Leven op de boerderij

Over het leven op de boerderij is veel verteld. Hoewel de invloed op het dorpsleven steeds kleiner wordt met de afname van het aantal boerenbedrijven, spelen agrarische activiteiten nog een belangrijke rol in Westbroek. Smakelijke verhalen over veehandel en de concurrentie daarin. Anekdoten over slapeloze nachten in de hooiberg om als eerste aanspraak te kunnen maken op het pasgeboren kalf ter plaatse, tot moderne robot technieken in de melkveehouderij. Actuele natuurontwikkeling in de hooilanden van vroeger kwam aan de orde, in verhalen en foto's over kleurrijke kruiden, vee en vogels, moerasbos en water. Zelfs een praktijkles snoeien in de zaal met na afloop bloesemtakken voor de liefhebbers.

Toen het over trouwen in Westbroek ging, verscheen iedereen in feestkledij.

Verrassingen

Muziek in vrolijke noten hebben we geproefd op verschillende manieren. Memorabel was de ode van de jongste blazers aan de oudste tuba blazer van de Vriendenkring. We hoorden hoe de organisten van het dorp ontluikend talent aanmoedigen en met zijn goochelkunsten zette de huisarts ons allen onvergetelijk voor gek. Om vervolgens mee te reizen door de lucht tot ver over de grens van Australië of Indonesië. Soms was ook letterlijk de sfeer uit verre oorden te proeven. Hilarisch was een bezoek van 3 Sinterklazen. Vanuit de spelvorm 'Wie van de drie' werd bepaald wie van hen de echte Sinterklaas was. Van tevoren waren in het dorp allerlei aparte attributen verzameld waar iedere Sinterklaas een eigen uitleg bij had. Met smeulige verhalen werden alle toehoorders om de tuin geleid.

Finale

Het waren ontmoetingen in een zeldzaam saamhorige sfeer. Voor sommigen was het een manier om in te burgeren, voor anderen een weerzien van bekenden, soms na

lange tijd, of gewoon een praatje maken met de burens. Ook voor de organisatie waren deze middagen onvergetelijk. Ieder droeg op eigen wijze bij aan de sfeer, was gastvrouw of deed zelf een presentatie. Er waren middagen bij dat de zaal van Het Dorpshuis propvol zat, oergezellig. Echter, veel bezoekers behoren tot de kwetsbare groep met betrekking tot corona. Wij zouden het verschrikkelijk vinden om besmettingen te verspreiden en hebben daarom besloten te stoppen. Bijzonder spijtig, maar het kan niet anders.

Tot slot: verhalen blijven ontstaan en het zou fijn zijn die te blijven delen. Voorlopig niet in Het Dorpshuis, maar misschien via De Vierklank of heeft u een ander idee? We hebben niet voor niets een middag computerhulp gehad...

Virgenie Hoogendoorn - Piet Kalisvaart - Jannie de Groot - Wil Bouwman - Gijs Franken
- Jenneke Groot - Marja van de Bunt - Wilma van de Broek - Liesbeth Lam - Karien Scholten

In 2017 speelden de jongste blazers de loftrumpet voor de oudste muzikant van Vriendenkring.

De vroegste telegrafie en de Westbroekse toren

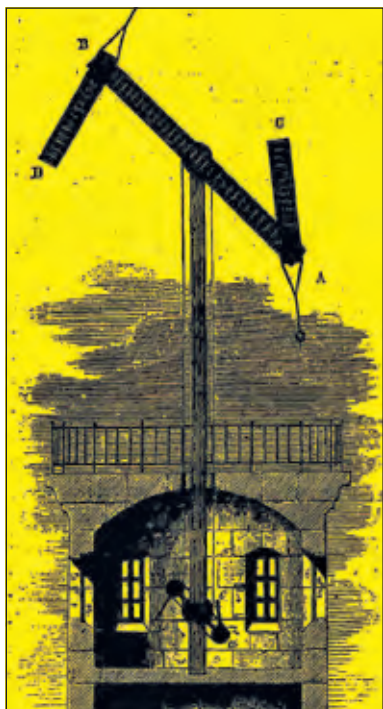
door Henk van de Bunt

De Westbroekse kerk is gebouwd in de late vijftiende eeuw. Het kerkgebouw heeft een toren die er al stond vóór het schip van de kerk gebouwd werd. Mogelijk ging het om een verdedigbare woontoren, zoals de die ook in Vleuten (de Hamtoren), Neerlangbroek en in Amersfoort (de Joriskerk) te vinden zijn.

Op de site van het Online Museum De Bilt: 'De huidige spits van de kerk is uit 1753. Deze spits en het dak van de kerk zijn met leien bedekt en met loden hoekkepers afgewerkt. Toen men de nokribben, balken en boogspanten onderzocht, ontdekte men dat het hout afkomstig was bomen die tussen 1477 en 1490 gekapt waren. De kap van de kerk moet dus tussen 1480 en 1490 zijn gemaakt.'

Fransen Tijd

Anne Doedens vertelt op de site nog een ander verhaal over de toren en de spits van deze trots van Westbroek: 'In de Franse tijd, in de jaren 1811 - 1813 (toen ons land was ingelijfd bij Frankrijk) werden via de eerste Nederlandse telegraaflijn belangrijke berichten doorgegeven. De Westbroekse semafoor - een optische telegraaf - stond op de lijn Amsterdam-Utrecht-Antwerpen, vanwaar de berichten verder naar Parijs werden

Afgebeeld is een telegraaf zoals deze er op de Westbroekse toren moet hebben uitgezien. (Illustratie in *Les merveilles de la science* van Louis Figuier, - Parijs 1868).

den geseind of vanuit Parijs naar Amsterdam. De installatie was te zien op de kerktoren van het dorp. Door een bepaalde stand van de armen konden berichten worden doorgeseind. De Westbroekse torenwachter kon deze waarnemen vanuit Vreeland, waar ook een semafoor op de toren stond en dan doorgeven naar de Utrechtse semafoor op de Jacobikerkerk en vice versa. Bij de seinpaal stonden twee verrekijkers, met behulp waarvan de dichtstbij zijnde semafoor op de lijn kon worden waargenomen, met het bericht dat moest worden doorgeseind vanuit Westbroek'.

Frame

'In 1811 was de telegraafverbinding gereed. Ook al beschikken we niet over stukken, waarin beschreven staat hoe het telegraafstelsel werd aangebracht, een idee daarvan kunnen we krijgen uit de beschrijving van de werkzaamheden voor een andere toren - die van Dongen -

Redacteur (OnlinemuseumDeBilt) Veroniek Clerx beklom met medewerking van het Kerk(gebouw)bestuur de Westbroekse toren om op spitshoogte aan te geven, waar de telegraaf vermoedelijk heeft gestaan.

Ron Korving en Bart van der Hekken schrijven in hun studie 'Een tijding met de snelheid des bliksems': 'Eerst werden [in Dongen] het leien dak en het houten frame van de torenspits verwijderd'. Daarna ging - berichten zij -, een lokale ambachtsman aan de gang: [die plaatste] 'een dak met acht spanten' met een luik en een ladder. Door dat dak heen stak de centrale mast van het telegraafstelsel; er werden ook gaten voor de twee verrekijkers aangebracht en voor de koorden en stangen waarmee de armen van het toestel werden bediend. Vervolgens werd alles waterdicht gemaakt met loodslabben. Het is niet onwaarschijnlijk dat in

Westbroek eenzelfde procedure werd gevolgd.

Napoleon II

Op 20 maart 1811 passeerde het eerste nu nog bekende bericht de Chappe-telegraaf van Westbroek. Het berichtte over de geboorte van de zoon van Napoleon Bonaparte (Napoleon II, bijgenaamd 'het adelaarsjong' ('l'aiglon')). Om half elf in de ochtend werd het vanuit Parijs verstuurd. Het bereikte Amsterdam aan het eind van de middag bij de Weesperpoort. In de herfst van 1813 werden de telegraafstelsels van de torens gehaald: men beschouwde ze als een symbool van de dat jaar geëindigde Franse overheersing.

- NIEUWE KEUKENS
- KEUKENRENOVATIE
- KAMER EN SUITE
- RADIATOR-BETIMMERINGEN
- (INLOOP-) KASTEN
- KANTOOR- EN WINKELINRICHTINGEN
- TAFELS

OOG voor detail

EN UW WENSEN

Maatwerk

De Bruijn
meubel- & interieurbouw

Pr. Christinastraat 3 ♦ 3615 AE Westbroek ♦ Tel: 06 - 52 34 15 31
info@debruijninterieurs.nl ♦ www.debruijninterieurs.nl

(Showroom uitsluitend geopend op afspraak)

Rommelmart WVT

Anders en ruimer

Dit jaar organiseert WVT geen bazaar maar wél een rommelmart met een andere, ruimere opzet!

Wat bieden we te koop aan: elektronische apparaten, kleding, speelgoed, spelletjes, puzzels, CD/DVD/LP, serviesgoed, potten, pannen en ander keukengerei, textiel, curiosa.

Dit jaar verkopen we géén meubelen, ijzerwaar (alles wat je doorgaans buiten op het achterterras vindt), fietsen, Tv's, stereo's, glas, kussens.

Wanneer

Woensdag 28 oktober	14.00-18.00 uur
Donderdag 29 oktober	14.00-18.00 uur
Vrijdag 30 oktober	14.00-20.00 uur
Zaterdag 31 oktober	9.00-13.00 uur

Gratis toegang, wel aanmelden en registreren

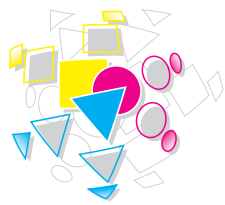
Voor woensdag 28 oktober is vooraf aanmelden via de website verplicht. Op deze en de overige dagen is het maximaal aantal mensen dat in het gebouw aanwezig kan zijn beperkt en zal er bij de ingang registratie plaatsvinden. Toegang is gratis.

Geen ophaaldag, spullen zijn wel welkom!

Wij gaan dit jaar de wijk niet in en de deuren langs om spullen op te halen. Heb je spullen voor ons dan vragen we je deze naar ons gebouw te brengen. Dit kan vanaf maandag 21 september tijdens onze reguliere openingstijden. Deze en andere informatie vind je op onze website.

Talinglaan 10 Bilthoven
030 2284973 info@vvsowvt.nl
www.vvsowvt.nl

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

Uw lokale
drukwerkspecialist

Ook in deze
gekke tijden
verzorgen we
voor bedrijven
instellingen
en andere
organisaties
drukwerk.

Maar ook
andere
op maat
gemaakte
promotie
items.

Meer info?
Bel of
mail,
we staan
(op afstand)
voor u
klaar!

Kon. Wilhelminaweg 461
Groenekan
0346 211215
info@parelpromotie.nl
www.parelpromotie.nl

De beste kwaliteit van de op één na beste slager

RUNDER RIBLAPPEN

Lekker lokaal van de Utrechtse Heuvelrug; lekker grof van draad en iets doorregen, super draadjesvlees!!
Ca. 2½ tot 3 uur stoven! Met recept erbij... 500 gram **6,95**

CASSELERRIB

Uit eigen worstmakerij, heerlijk gepekeld & mild gerookt
Lekker bij zuurkool, of met onze cumberlandsaus...
Even meekoken met de zuurkool of kort bakken! 100 gram **1,85**

KIPFILET CORDONBLEU

Vol gevulde kipfilet met ham en kaas en rondom stevig gepaneerd; blijft gewoon een heerlijke combi!!
Zachtjes braden in ruim boter; ca 12 - 15 min. 100 gram **1,65**

LAMSKOTELETEN

Uit Nieuw Zeeland, helemaal biologisch!! Alleen van de haaskant dus heerlijk mals met een klein botje erin.
Kort en fel bakken; ca. max. 3 minuten. 100 gram **1,85**

ROOKWORST; FIJN OF GROF

Uit eigen worstmakerij, huis gerookt dus lekker lokaal!!
Fijn of grof u mag het zeggen, het seizoen is geopend!
Per stuk gevacumeerd, even kort wellen... 3 stuks **7,50**

INDISCHE KIPREEPJES

Gemarineerde kipfilet reepjes met Oosterse groentemix;
Heerlijk met rijst of pasta, lekker compleet!!
Kort en fel roerbakken in de wok... 500 gram **4,95**

HEERLIJKE PANKLARE AANBIEDINGEN:

SPAANSE BRAADWORST 100 gram **1,25**
Met ontbijtspek omwikkeld en tapenade; Lekker!!

BIEBURGERS 3 stuks **4,20**
100% rundvlees, lekker gekruid, mag rosé blijven..

Hessenweg 183 | 3731 JH De Bilt | tel: 030-2203813
info@slagerijvanloo.nl | www.slagerijvanloo.nl

Ma t/m do: 07.00 - 18.00 | Vrijdag: 07.00 - 20.00 | Zaterdag: 07.00 - 16.00

Kijk voor meer aanbiedingen in onze winkel.
Deze aanbiedingen zijn geldig van maandag 21 september t/m zaterdag 26 september.
Zelffouts voorbehouden.

Eet 's mee bij WVT

Ook in tijden van Corona worden er bij WVT (Talinglaan 10 te Bilthoven) heerlijke maaltijden verzorgd. Vrijwilligers van WVT verzorgende onlangs een driegangen diner voor een groep ouderen die daar op veilige afstand van elkaar van genoten.

(Hanneke Robberegt)

Nationale Dag van de Ouderen

Het Nationaal Ouderenfonds organiseert dit jaar voor de elfde keer de Nationale Ouderdag; dit jaar op vrijdag 2 oktober. Mens De Bilt verzorgt dan in Maartensdijk de jaarlijkse Pannenkoekendag en in De Bilt met een inloop – doorloop – koffietafel met een wafel.

Het coronavirus heeft een grote impact gehad op onze samenleving, maar vooral ouderen worden hard getroffen door de maatregelen. Een beetje aandacht doet iedereen goed; van een kaartje tot een taartje, van iets kleins tot iets groots. Op vrijdag 2 oktober zullen zoveel mogelijk mensen in het zonnetje gezet worden. En

dat zal dit jaar zeker een welkome verrassing zijn.

Een Pannenkoeken-afhaal

De vrijwilligers van de BoodschappenPlusBus houden dit jaar een 'drive-inn'. Pannenkoeken kunnen tussen 12.30 en 14.00 uur worden afgehaald in Dijkstate (Maartensplein 98 in Maartens-

dijk). Drie pannenkoeken per persoon, met suiker en stroop. Aanmelden hiervoor voor 29 september; tel. 0346 - 214161 of tel. 0346 - 214195 In De Bilt is er een wafel met koffie doorloop. Tussen 10.30 en 13.30 bent u van harte welkom voor een kop koffie met wafel in Servicecentrum De Bilt, Molenkamp 60 in De Bilt.

Sofie Bakker gaat voor duurzaamheid en verbinding

Wie het Repair Café in bij WVT heeft bezocht, heeft daar ongetwijfeld Sofie Bakker gezien. Zij is een van de bezige bijen die zorgt dat alles picobello loopt. 'Ik kan hier lekker concreet bezig zijn en geniet ervan als ik mensen samen bezig zie'.

In het Repair Café kun je met vrijwilligers je kapotte spullen repareren. In De Bilt draait dit Café als een tierelier. Het is er vaak druk. Mensen die nog moeten wachten zitten gezellig rond een tafel te praten of te lezen. Even later zie je ze met een reparateur over hun kapotte apparaat gebogen om het raadsel op te lossen. Sofie wordt daar na 9 jaar nog steeds warm van. 'De reparateurs ervaren dat ze van betekenis zijn en de bezoekers merken dat er vrijwilligers zijn die hen met veel plezier helpen'. Sofie vervolgt: 'Alderhande spullen worden gered van de afvalberg en mensen hebben een gezellige middag, waardoor ze het misschien ook wel minder nieuwe dingen aanschaffen'.

Geweldloos Communiceren

In het dagelijkse leven is Sofie trainster in Geweldloze Communicatie. Dan gaat het om echt naar elkaar luisteren en goed de boodschap achter de woorden op te pikken. Sofie: 'Je herkent het vast wel. Je gaat in een gesprek harder praten of je herhaalt je zinnen als je het gevoel hebt dat je niet gehoord wordt. Maar dat kan anders. Als we leren luisteren en praten zonder oordelen, dan werkt dat positief door in gesprekken, in relaties en organisaties. En uiteindelijk ook in een groter geheel zoals de gemeente De Bilt. Het is mijn passie om verbinding en gemeenschap terug te brengen in onze ge-individualiseerde samenleving'.

Achter de schermen

In 2009 stond Sofie aan de wieg van Transition Town (TT) de Bilt, daaruit ontstond het Repair Café Biltoven, en een actieve energiewerkgroep die later opging in de energiecoöperatie BENG! Ook bracht ze, via TT de Bilt, mensen met elkaar in contact die de moestuin 'De Biltse Biet' hebben opgezet. 'Als ik een kans zie om mensen met elkaar in verbinding te brengen om het hier in De Bilt duurzamer te maken, dan doe ik dat natuurlijk'.

Wil jij ook duurzaamheid stimuleren in de gemeente? De Biltse Week van de Duurzaamheid (9-18 oktober) heeft als thema #bethechange. Maak het verschil door te doen wat

Sofie met vaste Repair Café bezoeker Harry Sesink Clea. (foto Frans Poot)

jij belangrijk vindt. Meld je activiteit via www.duurzaamdebilt.nl of bezoek activiteiten in de duurzaamheidsweek. Je kunt ons ook volgen op Facebook: [duurzaamdebilt](https://www.facebook.com/duurzaamdebilt).

Op 10 oktober van 11.00 tot 14.30 uur is weer het Repair Café in de WVT aan de Talinglaan 10 in Bilt-

hoven. Ben je geïnteresseerd in geweldloos communiceren? Kom dan naar de workshop hierover van 14.00 tot 15.00 uur ook op 10 oktober bij de WVT. Graag vooraf aanmelden via: sofie@inverbinding.net. Voor algemene informatie: www.inverbinding.net.

(Joanne Penning)

Ingmar Heytze schrijft muurgedicht

Zaterdag 12 september was het feest bij de Bilthovense Boekhandel. De boekhandel aan de Julianalaan vierde haar 10-jarig bestaan én het was Bookstoreday; de dag dat het bestaan van de boekwinkel landelijk wordt gevierd.

Ike Bekking, eigenaresse van de Bilthovense Boekhandel pakte groots uit met een feestelijk programma voor jong en oud. Hoogtepunt van de dag was de onthulling van het muurgedicht dat speciaal voor de jubilerende boekhandel door Ingmar Heytze is geschreven.

Band

Heytze, schrijver, dichter en Utrechts stadsdichter, heeft een band met Bilthoven. Reden voor Ike Bekking juist hem te vragen of hij voor het 10-jarig bestaan een muurgedicht wilde schrijven. En niet zomaar een gedicht maar een 'Elfje'; een gedicht van 11 woorden, verdeeld over 5 regels. De dichter dacht met een gedicht van 11 woorden snel klaar te zijn maar naast de primeur (Heytze schreef zijn eerste Elfje) was het met name een hele uitdaging om de boodschap in 11 woorden en 5 regels tot uiting te brengen.

Moeder

Ike Bekking onthulde eind van de dag samen met haar moeder - afgelopen 10 jaar trouwe bezoeker van lezingen en boekpresentaties - het muurgedicht. 'Ik vond het

Dichter Ingmar Heytze, Ike Bekking en Francine Bekking-Muller voor het muurgedicht aan de gevel van de Bilthovense Boekhandel. (foto Aneo Mario Koning)

gedicht direct prachtig', lichte de jubilaris toe. 'Ik wilde graag een eenvoudige, compacte dichtvorm. Ik ben nog lang niet van plan om te stoppen en na tien komt elf. Zo is het idee van het elfje ontstaan'. Het gedicht prijkt aan de zijgevel van de Bilthovense Boekhandel:

'Je loopt of fietst langs, komt van of gaat naar het station en je oog valt op het gedicht. Je blijft een moment staan, leest het gedicht en je leven wordt op een onverwachts moment verrijkt met poëzie. Hoe mooi is dat!'

Nieuwe eigenaar Het Lichtruim

Sinds 15 september 2020 is een fonds beheerd door Heeneman & Partners, de nieuwe eigenaar van Het Lichtruim aan de Planetenbaan in Bilthoven. Zij hebben dit multifunctionele gebouw gekocht van Woonstichting SSW en hebben het eigendom ondergebracht in het fonds C.V. Het Lichtruim.

Na de overdracht blijven alle functies van Het Lichtruim op het gebied van wonen, kunst, cultuur en educatie behouden voor de inwoners van de gemeente De Bilt. Dat

hier niets aan zou veranderen was een belangrijke verkoopvoorwaarde van SSW.

Zorgvuldig verkoopproces

Bijna drie jaar geleden besloot SSW tot de verkoop van Het Lichtruim. Bij het verkoopproces heeft SSW zich laten adviseren door experts op het gebied van vastgoedtransacties. Na een zorgvuldig proces dat de nodige tijd in beslag nam, is Heeneman & Partners geselecteerd als de geschikte overnamepartner die alle bestaande afspraken met de huurders

van de woningen en maatschappelijke ruimten respecteert. Jan Emmens van Heeneman & Partners deelde mee dat de plannen voor het complex, die hij en Frank Heeneman in een interview met De Vierklank in januari ontvouwen, nog steeds overeind staan. Met gebruikers is inmiddels gesproken. Aanvankelijk werd gedacht dat de overdracht in maart kon plaatsvinden, maar door coronamaatregelen, de vakantieperiode en enkele formaliteiten vond de overdracht naar volle tevredenheid plaats op 15 september. [HvdB]

Weekendploeg jubileert

In 2020 vierden drie parttime-medewerkers hun jubileum bij Vink Witgoed in Westbroek. Dat kon natuurlijk niet onopgemerkt voorbijgaan; zij werden jl. zaterdag in het zonnetje gezet.

Marjan Hennipman: 'Na al die jaren werk ik hier nog steeds met veel plezier, want inbreng van elk personeelslid wordt gewaardeerd en meegenomen'. Marjan is geen uitzondering met deze uitspraak, ook andere collega's merken deze waardering op. 'In het team wordt er echt geluisterd naar ideeën en talenten van werknemers, op die manier leren we steeds bij', aldus Rianne Evers.

Vegen

'Ze beginnen hier in het weekend allemaal met schoonmaken en vegen,' zegt eigenaar Ruth Nagel. 'Zo rollen ze vanzelf in het bedrijf.' Erwoud van der Linden kan dit erkennen. Hoewel hij nog steeds niet te beroerd is om de bezem in handen te nemen, bezorgt en installeert hij ondertussen ook apparaten bij mensen thuis. De fijne werksfeer en ruimte tot groeien werpen hun vruchten af. Het bedrijf doet goede zaken en er is zelfs in deze periode met coronamaatregelen nog een stijging in omzet zichtbaar.

Ruth Nagel met Marjan Hennipman (12,5 jaar in dienst), Rianne Evers & Erwoud van der Linden (beide 5 jaar in dienst).

Het wordt herfst en dan kun je bespeuren dat de bomen heel langzaam verkleuren straks valt al het blad en wordt de weg glad en wordt de weg glad een slippartij kan dan zomaar gebeuren

Guus Geebel

Limerick

Beleggen in Het Lichtruim: een groot succes!

De afgelopen periode hebben inwoners van gemeente De Bilt en Zeist de unieke kans gekregen om financieel deel te nemen in Het Lichtruim. Heeneman & Partners heeft speciaal hiervoor een obligatielening uitgegeven voor de lokale gemeenschap met een relatief laagdrempelige mogelijkheid om deel te nemen. Het idee hierachter is dat zoveel mogelijk inwoners betrokken worden bij Het Lichtruim.

Wij zijn verheugd u te kunnen melden dat alle obligaties geplaatst zijn. Per 15 september is CV Het Lichtruim de nieuwe eigenaar.

Mede dankzij de inwoners van De Bilt en Zeist kan Het Lichtruim uitzien naar een mooie toekomst!

Heeneman & Partners
www.heeneman-partners.nl
 020 - 2270222

HP Heeneman & Partners
 Ondernemend beleggen in vastgoed

Inwonerpanel

Een paar keer per jaar worden de mening en ideeën van inwoners van deze gemeente over actuele onderwerpen gepeild met een digitale enquête onder het inwonerpanel. Het inwonerpanel is een van de manieren om inwoners te betrekken bij het beleid en bestuur van de gemeente. De inbreng van het panel wordt gebruikt bij het actualiseren van het beleid en wordt meegewogen in de doorontwikkeling van de diverse delen van het gemeentelijke beleid.

Voor het inwonerpanel zijn in 2020 steekproefsgewijs inwoners van 18 jaar en ouder uitgenodigd; er doen ongeveer 800 inwoners mee, die elke keer over een ander onderwerp hun mening geven aan de hand van vragen. Een onafhankelijk onderzoeksbureau voert de onderzoeken voor de gemeente uit via internet. Van elke raadpleging maakt het

onderzoeksbureau een rapport; de deelnemers worden geïnformeerd het rapport is gepubliceerd op de website van de gemeente www.debilt.nl. Daarmee wordt het rapport voor iedereen toegankelijk:

Groenadaptie

Bijna twee-derde van de inwoners staat (zeer) positief tegenover de

mogelijkheid om groen te adopteren. Een klein gedeelte (11%) staat hier (zeer) negatief tegenover. Meer dan de helft van de inwoners (54%) heeft geen behoefte om zelf een groenvak te adopteren. Aan de andere kant zou 41% dat misschien of zeker wel willen. Een klein gedeelte (6%) heeft al een groenvak geadopteerd. Aan het adopteren

van een stukje groen is een aantal regels verbonden. Een ruime meerderheid van de inwoners staat (zeer) positief tegenover de regels van de gemeente.

Duurzaamheid en energietransitie
 Een ruime meerderheid van de inwoners (91%) vindt duurzaamheid (zeer) belangrijk. Daarnaast vindt een ruime meerderheid (89%) het ook (zeer) belangrijk dat de gevolgen van klimaatverandering worden tegengegaan. De belangrijkste aspecten (volgens de inwoners) waar de gemeente een rol in moet spelen als het gaat om duurzaamheid zijn: biodiversiteit (44%), het stimuleren van het verminderen van energieverbruik in woningen en bedrijven (42%) en klimaatadaptatie (35%).

Redenen, die inwoners het meest motiveren om het gebruik van warmte en elektriciteit in hun woning te verminderen zijn de verlaging in energiekosten (79%) en een bijdrage leveren aan het klimaat (71%). Een zeer klein gedeelte (3%) heeft niet of nauwelijks motivatie om het gebruik van warmte en elektriciteit te verminderen. Meer dan de helft van de inwoners noemt de kosten/investering als reden, die hen tegenhoudt om hun woning (verder) te verduurzamen. Een kwart van de inwoners heeft het huis al volledig/zo veel mogelijk verduurzaamd. Inwoners denken dat de gemeente het beste kan helpen bij het verduurzamen van hun woning door een stappenplan op maat te maken voor een energie neutrale woning. Een derde van de

inwoners verwacht geen hulp van de gemeente bij de verduurzaming van hun woning.

Opwekken

Een kwart van de inwoners geeft aan dat het waarschijnlijk is dat zij binnen 5 jaar een isolatiemaatregel (zoals spouwmuurisolatie, vloerisolatie, isolatieglas, ventilatie) aan hun huis laten uitvoeren. Bij een derde van de inwoners is hun woning al volledig geïsoleerd. Een vijfde van de inwoners zal binnen 5 jaar zeker/waarschijnlijk zelf energie gaan opwekken door bijvoorbeeld zonnepanelen. Bijna een derde van de inwoners gaat dit zeker/waarschijnlijk niet doen. Een zesde van de inwoners wekt nu al het eigen energieverbruik op. De gemeente streeft ernaar om in 2050 alle energie, die in de gemeente wordt gebruikt voor het verwarmen van woningen, gebruik van elektrische apparaten, vervoer, bedrijven, de openbare verlichting enzovoorts, binnen de gemeente op te wekken. Volgens inwoners moet de gemeente vooral inzetten op het stimuleren van isolatiemaatregelen (65%) en het gebruik van zonnepanelen en zonneboilers op het dak (60%).

Circa een derde van de inwoners wil geen velden met zonnepanelen in de gemeente. Verder geven inwoners de voorkeur aan een locatie met een aantal gecentreerde velden (39%), op grote stukken open land (26%), zoveel mogelijk uit het zicht (52%) en zoveel mogelijk langs bestaande wegen en spoorwegen (52%). [HvdB]

Op 11 september is het zonnepark op het bedrijventerrein Utrecht Science Park Bilthoven geopend.

Verrassend!

Vink Witgoed; dan denkt u meteen aan wasmachines, drogers, koel- en vrieskasten en inbouwapparatuur! Logisch.

Vink Witgoed levert óók deze robuuste **keukenmachines** van KitchenAid en de bijbehorende uitbreidingen. **Verrassend!** toch?

Vink
WITGOED

Vriendelijke prijzen, voortreffelijke service.

WASSEN, KOELEN, VRIEZEN, DROGEN, INBOUWAPPARATUUR, ENZOVVOORT

Pr. Christinastraat 3 ■ 3615 AE Westbroek ■ Tel. 0346-281459 ■ vinkwitgoed.nl

Duivensport

De wedvlucht van zaterdag 18 september was uit het Noord-Franse Vervins, ca. 268 km hemelsbreed vanaf De Bilt. Dit keer deden 6 deelnemers mee aan de wedstrijd met in totaal 47 duiven, die onder uitstekende weercondities werd vervlogen. De uitslag: Ron Miltenburg 1,2, 3, 4, 5, 6, 7 en 10 en Ria van Zelst 8 en 9.

Religieuze veren afgeschud in nieuw Elisabethpark

door Henk van de Bunt

‘Omgeven door kapitale landhuizen verrijst op het doodlopende stuk Kloosterlaan in Lage Vuursche uitlopend in het bos, de nieuwbouw van verpleeghuis Elisabethpark. De verhuisoperatie voor de 49 bewoners was op 18 september 2018. Sint Elisabeth heet voortaan Elisabethpark’; aldus kopte de Gooi- en Eemlander in april 2018.

Het authentieke dorpje Lage Vuursche is zeer geliefd bij toeristen vanwege de bosrijke omgeving, de gezellige restaurants, winkeltjes en natuurlijk de wandelmogelijkheden. Prachtig gelegen in de bossen, net buiten het dorp bevinden zich nu de accommodaties van Elisabeth Park: één woonlocatie voor mensen met een lichamelijke beperking (Merelhof) en twee locaties voor ouderen met een vorm van dementie (Vinkenhof en Lijsterhof.) Oorspronkelijk was het een Rooms Katholiek Klooster, inmiddels ontmoeten verschillende geloofsovertuigingen elkaar op Elisabeth Park.

Donkere wolken boven het nog aanwezige Klooster en de kapel.

Veren

Met de nieuwe naam schudde het gebouw van zorginstelling Lyvore voorgoed de religieuze veren af. De zusters van de congregatie Onze Lieve Vrouw in Amersfoort

Koos Kolenbrander: ‘Het ontstaan in 1927 van het klooster en sanatorium Sint Elisabeth is een initiatief van de congregatie van de Zusters van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort. Jonkvrouw Elisabeth F.M. Bosch

de naamgeefster van het klooster - de heilige Elisabeth van Thuringen - afgebeeld’.

Tweede Wereldoorlog

Koos vervolgt: ‘Spoedig na de oplevering van het klooster in 1927 kwamen de zusters, die aan tbc leden in tentjes in het bos of op een open terras te liggen om in de buitenlucht te kuren. Tijdens de bezetting gaven de zusters eten aan onderduikers die zich in het bos hadden verstopt. Ook kinderen uit Hollandsche Rading en Lage Vuursche mochten bij de zusters in de keuken komen eten. Na verraden te zijn verrichtten de Duitsers huiszoeking, verhoorden alle aanwezigen en plunderden het klooster, waarbij zelfs de miswijn door de soldaten werd opgedronken. Na de oorlog werd St. Elisabeth een verpleeghuis en was er onder het lekenpersoneel een aantal dames uit Hollandsche Rading en Maartensdijk’.

Prominenten

Over de contacten met het eigenlijke dorp Lage Vuursche schreef Kolenbrander: ‘Alhoewel het klooster afgelegen ligt in de bossen is er vanaf het begin altijd contact tussen de zusters en de bewoners van de Lage Vuursche. De zusters begonnen ooit uit liefhebberij een kleuterschooltje voor de kinderen in het dorp. Het schooltje telde slechts drie kinderen en heeft niet lang bestaan. Wel werden de zusters regelmatig door Beatrix en Claus als oppas gevraagd voor hun kinderen op Drakenstein. Ook prominente figuren zoals de bisschop van Groningen Mgr. Nierman en de aartsbisschop van Utrecht Kardinaal Alfrink verbleven soms op St. Elisabeth.

In de fraaie tuin werden bij de opening twee bankjes geplaatst, waarop familie en bezoek hun gedachten blijvend konden vastleggen.

De herinnering aan de zusters blijft met de eigen begraafplaats achter het tehuis. De fraaie toegangsweg er naar toe is grotendeels bewaard gebleven..

waren al een tijdje weg. Het oude klooster met kapel, een monument, gebouwd in 1927 blijft behouden. ‘Vroeger waren er soms trouwerijen en diensten in de kapel. Maar dat is verleden tijd. De kapel is officieel ontheiligd’, aldus Margot van Impelen, van zorginstelling Lyvore. De religieuze orde zwaaide decennia lang de scepter in het toenmalige sanatorium voor patiënten met tuberculose en later het verpleeghuis. Klooster en kapel werden verkocht aan een gefortuneerde Vuurscheenaar en later weer doorverkocht aan iemand uit Hollandsche Rading, zo blijkt uit gegevens van het Kadaster. Deze nieuwe ‘bezitter’ zou plannen hebben om zorgwoningen te realiseren aan de Kloosterlaan 29 weten ingewijden in het dorp. Het pand heeft de status van gemeentelijk monument. Er is door de gemeente een sloopstop er voor afgekondigd; bij de verkoop is bedongen dat alle cliënten van Sint Elisabeth de kapel nog minimaal tien jaar kunnen gebruiken

Kiek

In 2007 wijdde Koos Kolenbrander in één van zijn onmetelijk vele ‘Kiek nou toch ’s effe an...’ een bijdrage aan het toen 80 jarig bestaan van Sint Elisabeth in de Lage Vuursche.

Op de eigen begraafplaats is ook een nieuwe kapel verrezen voor stilte, meditatie en gebed.

Kippen

In oktober 2018 schreef ds. Gijsbert Kruijmer daarover in de bode van de plaatselijke hervormde gemeente: ‘Het oude St. Elisabeth behoort tot het verleden, er zijn veel goede herinneringen aan verbonden. Herinneringen aan zoveel mensen, die er lang hebben gewerkt of gewoond, die vrijwilligerswerk hebben gedaan. Het oude verpleeghuis had een bepaalde sfeer over zich. Zo zijn er veel herinneringen. Nu staan er mooie nieuwe gebouwen. Ook de kippen hebben een nieuw onderkomen gekregen, zij zullen het er goed hebben, onder het toezicht van oud-

ronatijd verzorgden wij hier al ontmoetingsmomenten; die moesten we altijd maar ‘ergens doen’. Mijn vrouw ervaart hetzelfde bij haar activiteitenbegeleiding’.

Kuijt verzorgt ook 4 dagen in de week de vogels en de kippen, die in een riante behuizing zijn ondergebracht. ‘Twee dagen neemt iemand het van mij over en op zondag is het een vastendag voor de gevleugelde vrienden. Dat kan ook gemakkelijk, want zaterdag krijgen ze een dubbele portie’. Na een bezoek aan de kippenren en de volière loopt Kuijt meestal wel even bij iemand naar binnen voor

Jan Kuijt en een toevallige passant hebben aandacht voor de kippenren en de volière.

scriba Jan Kuijt. De zorg, die aan het geheel is besteed, geeft aan dat het gaat om de zorg voor mensen, om welzijn in de brede zin van het woord’.

Restant ruïne

Met genoemde Jan Kuijt lopen we over het oude St. Elisabeth (verleden) en over Elisabethpark (heden): ‘t Is allemaal wel heel anders geworden; qua indeling, sfeer en beleving. Er zijn wel huiskamers, maar een recreatiezaal ontbreekt. Voor de co-

een kort bezoekje; bijvoorbeeld bij zuster Dorothea, de nog enige achtergebleven zuster van de congregatie Onze Lieve Vrouw, maar ook andere mogen naar zijn bezoek uitzien. Kuijt weet echt niet wat en wanneer er iets met de achtergebleven Klooster en kapel gaat gebeuren; ‘Er zijn pas twee van de afgesproken 10 jaar, dat er niet gesloopt mag worden, om. Aan de andere kant is al die tijd zo’n restant-ruïne ook niet het fraaiste toekomstbeeld’.

Luchtfoto (van voor 2007) van het gehele terrein met klooster, kapel en begraafplaats. [uit de verzameling van Koos Kolenbrander]

Leeuwenpalen op de grens

door Henk van de Bunt

De noordgrens van de noordelijkste kern van de gemeente De Bilt is niet alleen de grens tussen De Bilt en andere gemeenten - Wijdemeren (Loosdrecht), Hilversum, Baarn en Zeist -, maar ook de grens tussen twee provincies: Noord Holland en Utrecht. Daarnaast is het waarschijnlijk ook een grens waar - met name lokale geschiedkundigen - het meest over hebben verhaald.

In het archief van De Vierklank treffen we in 2002 al een artikel van Koos Kolenbrander onder de fraaie naam: 'Fraai beeldhouwde stenen palen markeren provinciegrens'. Koos vertelt: 'Onze voorouders hadden zich nooit zo erg druk gemaakt, waar precies de grens tussen de huidige provincies Noord Holland en Utrecht lag (toen nog Holland en Het Sticht genoemd). Het totale veengebied strekte zich uit over de beide provincies: in oude oorkonden werd het ook wel de Wilde Veenen of het Wilde Bosch genoemd. De Wilde Veenen hadden toch weinig waarde, maar nadat eenmaal de waarde van de turf was ontdekt, leefden de Graaf van Holland en de Bisschop van Utrecht in onmin met elkaar. Beiden deden een beroep op 'het zwarte goud', zoals de turf ook wel werd genoemd'. Er ontstonden eeuwenlange twisten over de grenslijn'.

Verleden

Historicus Anne Doedens worstelt in 2001 in een artikel in de Biltse Grift onder de alleszeggende titel 'Dorpen met geschiedenis in een gemeente zonder verleden' met de ontstaansgeschiedenis van Hollandse Rading. Een citaat daaruit luidt: 'Zo was het huidige Hollandse Rading betwist gebied in een van de grote ruzies van de Nederlandse middeleeuwen. De bewoners van de grensstreek kregen ruzie met elkaar, een twist die door graaf en bisschop werd overgenomen'. Op het Online Museum De Bilt vervolgt ook Doedens dit verhaal. 'Toen in de veertiende eeuw hout schaarser was geworden en turf een belangrijke brandstof werd, kreeg ook het moerassige gebied ten noorden van Utrecht een grote economische betekenis. Het was echter een probleem, dat een deel van deze grond bestond uit grensgebied tussen Utrecht en Hol-

Pas in 1719 werd de definitieve grens vastgesteld tussen Holland en Utrecht en werden tussen Eemnes en Loosdrecht palen geplaatst. Grenspaal 17 geeft wel de oude grens aan, maar stamt niet meer uit de 18de eeuw. In 1925 is een aantal van die palen vervangen door nieuwe. Nummer 17 is daar een voorbeeld van. (foto uit de verzameling van Koos Kolenbrander).

land. De conflicten hierover werden in 1352 voorlopig bijgelegd. In 1356 lieten graaf Willem V van Holland en bisschop Jan van Arkel bij de Zuiderzee de eerste leeuwenpaal of leeuwenpaal slaan. Die werd zo genoemd omdat aan de Hollandse kant het wapen van Holland met de klimmende leeuw stond en aan de andere kant het wapen van het bisdom Utrecht met twee kruisen en twee leeuwen. Vanaf die eerste paal werd de grens verder aangegeven met andere leeuwenpalen. In 1730 werden opnieuw 22 palen met wapens geplaatst, nu in steen. Daarvan waren er in 1923 acht verdwenen. Daarom werden twee jaar later nieuwe palen geplaatst. De grenspalen werden meestal op de punten waar de grens van richting

Grenspaal nr. 20 (Model: '1925' staat langs noordzijde van de Graaf Floris V weg (Hollandse Rading) en zuidzijde 'Einde Gooi' (gemeente Hilversum).

Grenspaal nr. 18 (Model: '1925') staat langs noordzijde van de Graaf Floris V weg (Hollandse Rading) en zuidzijde 'Einde Gooi' (gemeente Hilversum) in Hollandse Rading bij de kruising met de Utrechtseweg.

In november 2013 vertelden de plaatselijke historici Doedens en Kolenbrander bij grenspaal 16 aan de Vuursche Dreef verhalen over de grenspalenkwesitie, die jarenlang de 'gesprekken' tussen 't Gooi en Sticht bepaalden, aan geïnteresseerde wandelaars.

veranderde gezet. Het was wenselijk dat je vanuit een grenspaal de volgende paal kon zien'.

Grens

Er staan nog steeds zgn. leeuwenpalen o.a. langs de noordgrens van zowel Graaf Floris V-weg als de Vuursche Dreef; als zijgende getuigen van een eeuwenlang meningsverschil over de vraag welke grond toebehoorde aan de graven van Holland en welke aan de bisschop van Utrecht. En verderop, naar het noorden en naar het zuiden, staan nog meer van die dooie dienders - aan de ene kant de leeuw van Holland uitgehakt, aan de andere kant de kruisen van de Stichtse bisschop. Ze vormen een kaarsrechte lijn, vanaf de oude Zuiderzeekust naar Utrecht.

Geselingen

Op 'Oneindig Noord Holland' lezen we ook een verhaal: 'Palen verdwenen nogal eens spoorloos, zodat in 1719 opnieuw overleg op topniveau nodig was om te besluiten de grens vanaf de (vernieuwde) Leeuwenpaal bij Blaricum voor eens en altijd te markeren met nog eens 22 hardstenen palen, met een hoogte van zo'n 2 meter. Aan de Utrechtse kant van de grens zag je het wapen van die provincie, aan de Gooise kant de leeuw van Holland. Alle palen kregen een eigen nummer. Wie zo'n grenspaal (ze werden allemaal Leeuwenpalen genoemd) vernielde of verplaatste, kon rekenen op geselingen, het aanbrennen van een brandmerk en jarenlang verblijf in de kerker. Bij herhaling wachtte de galg. Dreigen met strenge straffen voorkwam niet dat in

de loop van de eeuwen toch palen verdwenen. De Delftse hoogleraar Prof. A.W.M. Odé ontwierp in 1924 palen om de zoekgeraakte te vervangen. De Hollandse leeuw verving hij daarop door het wapen van Noord-Holland (met de drie leeuwen). De palen werden vervaardigd door steenhouwer H.J. Etienne. (model 1925). De grenspalen uit 1925 bevatten de provinciewapens. Oude hardstenen palen, die dreigden te scheuren, kregen een knelband om verdere aftakeling tegen te gaan. Kostte een nieuwe hardstenen grenspaal in 1924 nog 170 gulden, in 1980 was dat bedrag per paal opgelopen tot 10.610 gulden'.

Laatste paal

Paal nummer 1 is te vinden op de grens van de gemeenten Blaricum en Laren. Sommige van deze hardstenen monumenten staan fier langs een weg of aan de gracht, andere lijken zoekgeraakt in de bosjes of zijn terechtgekomen in een particuliere tuin. Waar de grens een bocht maakt, zie je twee grenspalen staan zodat er geen misverstand kan zijn over de juiste afbakening van de provincies. De Leeuwenpaal en de palen 1 t/m 16 staan op de oostelijke grens, 16 t/m 22 op de zuidgrens. Ter hoogte van Hollandse Rading buigt de provinciegrens westwaarts en koersen we niet meer aan op de Domtoren. In het zuiden van het Gooi loopt de afgepaalde grens langs de Vuursche Dreef en Graaf Floris V weg. Daar vind je bij een boerderij paal nummer 22; de laatste in een rij hardstenen herinneringen aan hoogoplopende grensconflicten. De Leeuwenpalen zijn inmiddels provinciale monumenten.

Grenspaal nr. 22 (Model '1925') staat op de hoek van de Weg op de Egelshoek (Hilversum) en Kanaaldijk (Hollandse Rading) voor boerderij 'Vredebest'. In WO II door de Duitsers kapot gereden en in 1953 vervangen door nieuw exemplaar.

Geslaagde start Rugby seizoen

Het rugby seizoen 2020/2021 is gestart. Onder een prachtige blauwe hemel konden 4 Stichtsche teams hun eerste wedstrijd sinds lange tijd weer spelen.

De jongste jeugd mocht met een team Turven (U8) en inmiddels alweer twee Benjamin teams (U10) thuis hun partijen spelen. Er was heel veel plezier met de ovale bal die natuurlijk alle kanten opgaat. De iets oudere jeugd mocht spelen op de prachtige velden van de Werkplaats. Door de enorme aanwezig van nieuwe leden konden hier twee eigen teams aantreden. Het spel was hier al wat serieuzer met mooie tackels en snelle passes die tot de gewenste Tries zorgen (overwinningspunten). Er werd gewon-

nen, verloren, gevallen en gelachen, kortom een geslaagd eerste thuistoernooi.

Het mini team (U12) was uitgenodigd bij de Scrumboks in Tiel. Het team is inmiddels aardig op elkaar inspeeld na 3 jaar en dat was te zien. De eerste partij tegen de Bulldogs uit Almere lieten de Stichtsche Wolven een paar mooie aanvallen zien die beloond werden door een Try. De winst zat er niet in.

De tweede partij tegen het tweede team van de Bulldogs was het team

even niet bij de les, de Bulldogs konden vrij gemakkelijk door de verdediging van van Stichtsche komen. Met deze les in het achterhoofd was de laatste partij tegen de thuisclub de scherprechter. Hier liet het team zien dat ze mooi rugby kunnen spelen. Met maar liefst 13 Tries was het een prachtige wedstrijd voor de Wolven. Met een mooie poort als afsluiting werd de eerste wedstrijd van het seizoen afgesloten.

Genieten van de wedstrijd als je door de Rugby poort loopt na afloop van je wedstrijd.

Stichtsche slaagt erin de bal te veroveren in de scrum.

LoopFit opgericht

Op 1 september jl. is LoopFit De Bilt opgericht; een toegankelijke en gezellige vereniging voor wandelen en hardlopen in de bossen van De Bilt. De groep was voorheen actief onder de vlag van de inmiddels opgeheven gymnastiekvereniging C.S.V. Fraternitas.

LoopFit De Bilt verzamelt elke woensdag en zaterdag bij het Biltse Meertje. Plezier in sporten en bewegen staat voorop. De roepen zijn gevarieerd en gemêleerd, met volwassenen van 20 tot eind 60 jaar. Meer informatie via www.loopfitdebilt.nl.

LoopFit De Bilt is feestelijk geopend.

Boer Boris op bezoek

Afgelopen zaterdag kwamen Ted van Lieshout, de schrijver van de Boer Boris boeken en Philip Hopman, de illustrator naar de Bilthovense boekhandel ter gelegenheid van het 10-jarig jubileum van de boekhandel.

Beiden kwamen n hun blauwe overall en op rode laarzen vertellen, voorlezen en tekenen in de speciaal voor deze gelegenheid aangelegde strobale arena naast de Bilthovense Boekhandel. Terwijl de rode tractor bij de boekhandel stond geparkeerd, reden de heren eerst op een groene tractor een rondje door het centrum om uiteindelijk te stoppen bij de boekhandel. Hier had zich inmiddels een ruime schare fans verzameld. Het werd een vermakelijke en interactieve voorstelling.

Schrijver en illustrator van de Boer Boris boeken op hun rondje Bilthoven. (foto Aneo Mario Koning)

Gelijkspel voor DOS in Kamerik

Na twee enigszins rustige wedstrijden die DOS in Westbroeks voordeel had beslist stond er zaterdag in Kamerik een pittige tegenstander op het programma. En pittig werd het want het eveneens ongeslagen SDO zocht continu het randje op van het toelaatbare en ging daar geregeld overheen.

DOS was af en toe wat te naïef in de duels en liet zich na een goede start het kaas van het brood eten. De vroege noodgedwongen wissel van Jeroen Groot, die zich in een duel onder de korf blesseerde, speelde daarin wellicht een rol.

Na een 10-9 achterstand bij rust was het begin van de 2e helft voor SDO. DOS had in de deze periode

pech dat de nieuwe vreemde regel, dat iedereen zijn eigen strafworp moet nemen, niet goed uitpakte want er werden maar liefst zes strafworp gemist. Toch kon DOS aanhaken bij SDO en richting het einde van de wedstrijd had DOS weer het betere van het spel: het was wachten op de gelijkmaker. Het duurde tot de laatste minuut al eer dit verdiende doelpunt uitein-

delijk viel. De veerkracht van DOS heeft de ploeg al vaker punten opgeleverd de afgelopen seizoenen. Een terechte puntdeling gezien het totale wedstrijdverloop, waar DOS vooral in de begin en eindfase het betere team was.

Volgende week staat de uitwedstrijd tegen titelkandidaat HKC in Hardinxveld op het programma. De aanvang aldaar is om 15.30 uur.

Finaliste Christinaconcours

Vanaf woensdag 23 t/m vrijdag 25 september wordt de Nationale Finale van het Prinses Christina Klassiek Concours online uitgezonden. Het is de spannende ontknopning van een wedstrijd, waarbij ruim 400 jonge muzikanten van 11 t/m 21 jaar uit het hele land van zich lieten horen. Een van de finalisten is celliste Donna van Leeuwen uit De Bilt. Zij bereikte na een voorronde eerder dit jaar de landelijke finale. Haar optreden is op woensdag 23 september om 20.00 uur gratis online bij te wonen via www.christinaconcours.nl, Youtube en Facebook.

'Zenuwen zijn best een ding voor me. Maar als ik begin te spelen dan kalmeert de muziek me vanzelf', zegt de dertienjarige Donna.

Nootjes

Te koop aangeboden

Twee POESJES geboren 17 april broer en zus zoeken samen een goed lief huisje. Tel. 06-48566394

Marklin SPOORBAAN €350,-. Buitenboordmotor 4-takt A5-1S €450,-. Tel. 035-5771232

Mooie antieke mahonie klep SECRETAIRE afm. B76 x H100 x D45 cm. €150,00. Tel. 0616641083

Prachtige antieke mahonie tweedeurs KLEDINGKAST met lade incl. deltsblauw kaststel. afm. H200 x B108 x D 48 cm. €290,00. Tel. 0616641083

Luxe blauwe zweefparasol z.g.a.n. €30,-. Tel. 030-2203570

Camping gasfles no. 907 vol 2,75kg vulgewicht €25,-. Tel. 06-14040516

Camping gasfles no. 901 vol 0,5 kg vulgewicht €10,-. Tel. 06-14040516

Rampjaar 1672 beschreven door Luc Panhuysen €5,-. Tel. 06-14040516

Zwarte thermokousen mt 43-46 nieuw in verpakking. 6 paar €10,-. Tel. 0346-243758

Boekje English Tea, van Anne Wilson. €4,50. Tel. 0346-243758

Oud rechthoekig DE theedoosje. Ziet er nog netjes uit. Tel. 0346-243758

Prof projectiedoek 90 x 130 cm €2,50. Daglichtkoepels à 50x73cm €20,-. Tel. 035-5771232

52 stuks 45 toeren grammofoonplaatjes van alles wat. BZN,Duitse schlagers , klasiek enz. Spotkoopje €15,00. Tel. 06-16641083

Römertopf, voor het vet vrij gaarstoven van gerechten in de oven. Nieuw €7,50 Tel. 06-16641083

Zachte Zaalveger 40 cm. + Vloertrekker metaal zwart rubber 45 cm. In een koop €7,00. Tel. 06-16641083

Hifi Platenspeler Philips GA222 in goede staat €49,95. Tel. 035-6241475

Zilfapleet: 3 opscheplepels, 1 juslepel, 1 vleesvork €10,- per stuk. Tel. 035-6241475

Bestekbak: 4 Villeroy tafelmessen/vorken/lepels/dessertlepels €15,-. Tel. 035-6241475

Hoveniersbedrijf Boomkwekerij D. van Vulpen.

Voor al uw beplanting, tuinaanleg en- onderhoud, bestrating, grond- en graafwerk enz. Vraag naar onze geheel vrijblijvende prijsopgave. Groenekaneweg 78, Groenekan. Tel. 0346-212787

Opruiming van inboedels, huizen, schuren, garages etc. Bezemschoon opleveren. Wij geven de hoogste prijs voor auto's en (brom)fietsen etc. Kringloop midden Nederland. Tel. 06- 50897262

Activiteiten

Zin in KTP-tje (koffie-theepraatje)? Iedere woensdagmorgen van 10.00 - 12.00 uur, 2e kopje gratis!. Blessing, Vinkenlaan, Bilthoven. Heerlijk lunchen.

Personeel gevraagd

Fitte vutters en AOW-ers gezocht als invalkrachten voor het huis-aan-huis verspreiden van De Vierklank. Een gezond en gezellig rondje buiten op woensdag op een tijdstip dat u schikt. Ook meehelpen de best gelezen krant van De Bilt nóg beter te verspreiden? Bel 0346 211992.

Personeel aangeboden

Ambachtelijk SCHILDER heeft nog tijd over voor schilderen binnen en buiten en al uw behang- en sauserwerk. 35 jaar ervaring. Ingeschr. KvK. Vrijbl. prijsopg. 06-39870829

TUINMAN heeft nog tijd. Voor al uw snoeiwerk, fatsoeneren, voorjaarsbeurt, bestraten enz. Alles is bespreekbaar. Altijd vrijblijvende prijsopgave. Tel. 06-50660689 www.hoeree-tuinen.nl

HOVENIERSBEDRIJF Soestdijk

Veel kortingen op groen en alle vuilafvoer. Tevens ook, hoge drukreiniging, schutting plaatsen, gras leggen, bestratingen, grond en graafwerk, goten reinigen enz. Alles in en om de tuin is mogelijk. Bel vrijblijvend: 0649377634

MEUBELSTOFFEERDERIJ Kwarten

Uw bank of stoelen weer als nieuw! Oude Brandenburgerweg 4a Bilthoven, tel. 030 2600088

Vakkundige PEDICURE kalknagels, eeltpitten, ingegroeide nagels, likdoorns, genezende behandeling, steunzolen, komt aan huis tel. 06-48566394

Wordt het TUINWERK u iets te veel? Bent u op zoek naar een tuinhulp om uw tuin klaar te maken voor het najaar of om uw tuin langere tijd bij te houden? Mail naar tuinhulpbilthoven@outlook.com voor een tuinhulp met ervaring.

Diversen

Oud ijzer- en metaalfalval COCK ROSE- Maartensdijk. Tel. 06-54967985

Boerderij 'FORTZICHT'. De locatie voor een vergadering, training, familiebijeenkomst, of cursus! Voordorpsedijk 35, Groenekan. Tel. 030-2710913, westeneng@boerderijfortzicht.nl

Cursussen/ trainingen

Gratis proefles cello In Kunstenhuis Biltse Muziekschool, Het Lichtruim,Planetenplein 2, Bilhoven. Proefles in ontspannen sfeer. Voor basisscholieren(vanaf 5 jaar) tieners en volwassenen. Als vervolg mogelijk : 4 weken opstap cursus met instrument. De cello heeft een mooie warme zangerige klank en is een liedjes / melodie instrument. Voor afspraak: 06 19067441: Frank Linschoten cello docent. celloles-franklinschoten.nl en kunstenhuis.nl/cello

Tai Chi voor Senioren Vanaf vrijdag 24 september start Frits Koens met lessen Tai Chi bij KunstenHuis Dansschool EDC in Het Lichtruim in De Bilt/Bilthoven. Deze bewegingsvorm bevordert met name bij ouderen het fysieke en mentale welbevinden. De lessen vinden elke vrijdagochtend plaats van 10.00 tot 11.30 uur. Meer info/aanmelden via www.kunstenhuis.nl/dans of e-mail: dansschoolcdc@kunstenhuis.nl. Het is ook altijd mogelijk in te stromen of om vrijblijvend een proefles te volgen.

Jonge haviken in Beukenburg

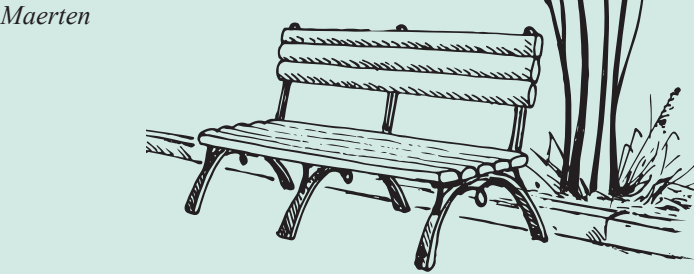

Als je goed kijkt zie je 2 jonge haviken bij hun nest in Beukenburg. Nesten vind je vaak in een omgeving waar een combinatie van bos met open land is om te jagen. De haviken jagen in het bos, maar ook in tussenliggende weilanden, akkers en aangrenzende open gebieden. Ze verschalken met gemak middelgrote vogels van ongeveer duifgrootte tot en met formaat van een kleine gans. Daarnaast eten ze bijvoorbeeld konijnen en eekhoorns. Ze jagen vooral vanuit een lage of middelhoge vlucht, waarbij alle geschikte plekken in het territorium worden afgezocht. Soms vanuit een hoge, cirkelende vlucht gevolgd door een lange stootduik. (foto Eugène Jansen)

Op 't bankje

Op mijn vertrouwde bankje zit ik op het uiterste puntje bij te komen van een best wel fikse wandeling. Het is aardig weer en de natuur oogt nog steeds zomers. Het is goed om te zien dat mensen die langskomen de anderhalve meter regeling goed in de gaten houden. Af en toe loopt er een stel voorbij dat waarschijnlijk bij elkaar hoort en naast elkaar loopt. Dan komt er een jonge vrouw aan met een mooie plant in cellofaan verpakt. Ze vraagt of ze er even bij mag komen zitten want ze wacht op haar zus die haar hier zou komen oppikken. ‘Het andere uiteinde is nog vrij en dan zitten we ver genoeg uit elkaar’, zeg ik met een glimlach, want de bank is tenslotte voor iedereen. ‘Ik ben op weg naar mijn vader’, begint ze ongevraagd te vertellen. ‘Ik heb hem een half jaar niet gesproken en het begon me toch niet lekker te zitten.’ Ik denk eerst nog dat het komt door de quarantainetijd, maar dat blijkt toch niet helemaal het geval. Ze vertelt dat haar moeder twee jaar geleden is overleden en dat haar vader nog geen jaar later in een telefoontje vertelde dat hij een vriendin heeft leren kennen. ‘Hoe hij haar heeft leren kennen vertelde hij er niet bij en dat interesseerde me eigenlijk ook niet eens. Ik vond het wel veel te snel na de dood van mijn moeder en dat heb hem ook gezegd. Hij zei dat hij dat wel kon begrijpen, maar dat hij het alleen zijn niet meer aankon. Ik heb toen gezegd dat hij het dan maar zelf moest uitzoeken, maar dat ik niet bij ze op bezoek zou komen. Vooral door de coronatijd begon ik te twijfelen. Zeker toen mijn zoon van elf zich zorgen over zijn opa maakte omdat hij niet naar hem toe kon. Hij hoorde overal dat oude mensen geen bezoek mochten ontvangen en zei dat hij bij hem voor het raam wilde gaan zwaaien. Hij woont gewoon thuis en niet in een verzorgingshuis. Zijn vriendin is meestal bij hem.’ Ik hoor het verhaal zwijgend aan. Nu ook de vrouw zwijgt voel ik dat ik toch iets moet zeggen en vooral omdat ze de mooie

plant bij zich heeft durf ik te vragen of ze nu naar hem toegaat. ‘Ja, hij weet dat ik kom, maar ik ga niet alleen hoor, dat is me net een drempel te hoog. Ik ga met mijn zus, die wel steeds contact met hem heeft gehouden. Mijn moeder krijg ik door mijn houding niet terug en zijn leven gaat ook door. Ik heb met mijn zus Angela hier bij het bankje afgesproken en als ze komt gaan we er samen heen. Ik ben wel een beetje zenuwachtig want ik ken de vriendin van hem helemaal niet eens. Ik hoef haar in ieder geval niet te zoenen’, zegt ze lachend. ‘Volgens Angela is ze heel aardig en erg zorgzaam voor mijn vader dus zou ik blij moeten zijn dat ze elkaar gevonden hebben.’ Ik zeg dat ik het moedig dat ze de stap gezet heeft. ‘Het leven is al zo kort en wanneer het in harmonie verloopt wordt het een stuk aangenamer.’ Inwendig moet ik lachen om mijn tegeltjeswijsheid. Het lijkt ook nog een beetje resultaat te hebben want ze zegt blij te zijn dat ik naar haar geluisterd heb. ‘De stress wordt al een beetje minder.’ Dan stopt er een autootje bij het bankje. ‘Angela’, zegt ze met een stralende glimlach. Ik wens haar een fijne dag en ga met een voldaan gevoel naar huis.

Adverteren met een Nootje

- Kruis de betreffende rubriek aan:**
- Te koop aangeboden** (particulieren woonachtig in het verspreidingsgebied van De Vierklank kunnen artikelen tot € 50,00 gratis aanbieden in deze rubriek - zie 1. en 2.)
- Te koop gevraagd** (u moet betalen voor deze rubriek - zie 2.)
- Activiteiten/Evenementen** (alleen 1 koloms, u moet betalen voor deze rubriek - zie 2.)
- Auto's/motoren** (is de vraagprijs € 50,00 of meer dan moet u voor deze rubriek betalen - zie 2.)
- Fietsen/brommers** (is de vraagprijs € 50,00 of meer dan moet u voor deze rubriek betalen - zie 2.)
- Personeel gevraagd** (u moet betalen voor deze rubriek - zie 2.)
- Personeel aangeboden** (u moet betalen voor deze rubriek - zie 2.)
- Diversen** (biedt u iets te koop aan onder € 50,00 dan kunt u in aanmerking komen voor een gratis plaatsing - zie 1., voor overige zaken geldt 2.)
- Cursussen/Trainingen** (u moet betalen voor deze rubriek - zie 3.)

- 1. niet meer dan twee artikelen per advertentie, niet meer dan 5 regels, de prijs moet vermeld worden (n.o.t.k. is dus niet gratis!), 1-koloms advertentie.
- 2. 1-koloms advertenties met één woord in hoofdletters: voor de eerste drie regels € 5,00. Voor elke volgende regel of deel daarvan + € 1,50. 2-koloms advertenties met een vet gezette kop: voor de eerste 3 regels € 9,50. Voor elke volgende regel of deel daarvan + € 2,00.
- 3. 2-koloms advertentie met vetgedrukte kop, maximaal 450 tekens € 17,50.

* Nootjes kunnen per mail aangeleverd worden (info@vierklank.nl). Voor betaalde nootjes ontvangt u een accept-email waarmee u via Ideal uw betaling vóór plaatsing dient te voldoen. Gratis nootjes max. 3 per week, max. 3 x herhalen.

Elke letter in een hokje plaatsen en één hokje open laten tussen de woorden.

1																						
2																						
3																						
4																						
5																						

Groenekan De Vierklank, Kon. Wilhelminaweg 461 (inleveren vóór vrijdag)
Maartensdijk Drogisterij van Rossum, Maartensplein 22 (inleveren vóór vrijdag)
Westbroek Cafetaria-IJssalon Coen, Kerkdijk 3 (inleveren vóór vrijdag)
E-mail info@vierklank.nl (uiterlijk vrijdag mailen)

Naam
Adres
PC/PlaatsTel

Wedstrijd met twee gezichten

FC De Bilt opende het seizoen zaterdag 19 september thuis tegen De Zuidvogels uit Huizen. Het was goed toeven langs de lijn, mooi zonnetje, de vele toeschouwers probeerden zich zoveel mogelijk verspreid op te stellen en binnen de lijnen stonden ploegen met veel kwaliteit.

Al na enkele minuten flitste Mano Bakkenes door de verdediging en hij schoot vervolgens op de onderkant van de lat. Daarna pakten De Zuidvogels het initiatief en stuurden hun snelle voorhoedespelers met diepe ballen de ruimte in, maar daar kwamen geen doelpunten uit. In de vijftiende minuut nam een Huizenze aanvallende bal mee de zestienmeter in, alwaar een Biltse verdediger hem vrij ongelukkig tackelde. De scheidsrechter kon niet anders dan de bal op de stip

leggen en de schutter scoorde de verdiende 0-1. Daarna kregen de vogels nog twee doelrijpe kansen, maar de Biltse keeper, Menno Vink redde twee keer fantastisch. De eerste helft was voor Zuidvogels en De Bilt had geen klagen met slechts 0-1 op het scorebord.

Anders

De tweede helft was volledig anders: FC De Bilt werd de bovenliggende partij. Pier Veldman liet zijn klasse zien en stelde met een

mooie assist Robin Notenboom in de gelegenheid om de gelijkmaker te scoren (1-1). Iedouan Boussoffi draaide de Huizenze verdedigers twee keer helemaal dol en schoot vervolgens twee keer op het doel: twee keer op de paal! Ook Robin kwam in scoringspositie, maar zijn schot ging net voorlangs. Het duurde tot de 80e minuut alvorens De Bilt kreeg wat het verdiende; Guillermo Ooft benutte de kans die ontstond na een mooie voorzet van Marcel Melissen (2-1).

De verdiende 2-1 door Guillermo Ooft.

Hierna zetten Zuidvogels aan voor een slotoffensief, maar de Biltse verdediging hield goed stand en via de uitvallen van De Bilt leek de 3-1 meer voor de hand liggen. Vlak voor het einde van de reguliere speeltijd ging een kansrijk

schot net over het Biltse doel, maar in de blessuretijd scoorde een meegewonnen verdediger de gelijkmaker: via een schitterende omhaal werd het 2-2.

A.s. zaterdag gaat FC De Bilt naar het Langbroekse SVL.

Tweemaal Zes maatje te klein tegen Unitas

Afgelopen zaterdag ontving Tweemaal Zes de Hardewijkers van Unitas. Komend zaalseizoen komt Unitas uit in de Hoofdklasse; dus de verwachting aan Maartensdijkse kant was dat het een pittige pot ging worden. Ondanks een goede strijd verloor TZ de punten.

Op waarschijnlijk een van de laatste zonnige zaterdagen dit jaar klonk om 16.00 uur het startsignaal voor de derde wedstrijd deze competitie. Strijdlustig is een goed woord om beide teams mee te omschrijven in de eerste helft. De duels waren fel, soms hard, en werden afwisselend aan beide kanten gewonnen, maar Unitas schoot met scherp en zij kwamen op een 1-5 voorsprong. TZ toonde karakter en liet zich niet te snel uit het veld slaan. Zij wisten aan te sluiten tot 4-5. Hetzelfde patroon was te zien in de minuten voor rust. Unitas had de voorsprong uitgebreid, maar TZ wist nog bij te blijven. Er werd gerust met een 6-9 stand.

Het lukte Tweemaal Zes de bezoekende club in de tweede helft het nog steeds lastig te maken. Er werd strak verdedigd en Unitas bleef steken rond de 10 doelpunten, terwijl TZ langzaam dichterbij kroop.

Daarna keerde het tij. De doelpunten vielen bij Unitas sneller, en TZ leek vermoeid. Van 11-12 werd de voorsprong van Unitas vergroot tot 11-18. Hiermee was de wedstrijd beslist. De eindstand las 12-19.

Unitas bleek een maat te groot in de slotfase, maar TZ kan terugkijken op een goede wedstrijd.

Volgende week wordt BEP ontvangen op de Maartensdijkse velden. *(Sterre Thijs)*

Een spelmoment tijdens een zonnige middag.

SVM tevreden met een punt

Zaterdag 19 september ging SVM voor het eerste competitietreffen naar Ankeveen om daar de plaatselijke voetbaltrots ASV '65 te bestrijden. De gastheren bleken over een moeilijk te bespelen team te beschikken, dat speelde op de counter met daarnaast twee heel goede aanvallers, die wel erg gemakkelijk de Maartensdijkse verdediging passeerden.

SVM komt uit het niets met een afstandsschot op 0 - 1, maar zakt daarna ver terug en ASV krijgt veel kansen, welke door fantastisch keeperswerk van Max Koetze tot 0 doelpunten leiden. Vlak voor de thee wordt het toch gelijk (1-1) door onnodig balverlies bij de bezoekers.

SVM betreedt na de thee met dezelfde 11 spelers het speelveld. In de 65ste minuut komt ASV op voorsprong (2-1). Perry van den Bunt en Danny de Bie bekronen beiden hun invalbeurt met een gezamenlijke gelijkmaker (2-2). De bezoekers gaan tevreden met een punt naar Maartensdijk weerom: ASV kreeg meer kansen, maar kon ze niet benutten.

Aanstaande zaterdag ontmoeten de Maartensdijkse thuis hun Soesteropponenten van SEC om 14.30 uur.

De Maartensdijkse goalie Max Koetze was goed op dreef. (foto Nanne de Vries)

Nova pakt winst in Eindhoven

Afgelopen zaterdag ging de selectie van Nova op weg naar Eindhoven voor de wedstrijd tegen Rust Roest.

In de volle zon startte de wedstrijd: het fluitsignaal klonk en beide teams wisten snel te scoren. Na een aantal minuten was het Nova dat een flinke voorsprong kon pakken, ondanks de moeite die de ploeg had met het opzetten van goede aanvallen. Er werd vooral veel gescoord vanuit afstandsschoten en wegtrekballen van de korf, waarin Coen van Eck en Job Paauw een belangrijk aandeel hadden. De spelers gingen de rust in met een stand van 6-10.

Ook in de tweede helft kon de ploeg deze scorende lijn doortrekken. Er leek halverwege deze helft even een dipje te zijn waarin de korf moeilijk werd gevonden en Rust Roest wat kon inlopen. Dit was echter van korte duur. Nova bleef grip op de wedstrijd houden en Rust Roest verloor de rust in het spel. Het eindsignaal klonk bij een stand van 13-18.

Ondanks deze winst is het team het erover eens dat zij onder hun niveau hebben gespeeld en dat er nog veel meer in zit. Nova heeft als doel om de rest van het seizoen een stijgende lijn te laten zien. Volgende week staat er een uitwedstrijd op het programma tegen Noviomagum uit Nijmegen. *(Stijn Paauw)*

Vogels tellen tijdens Euro Birdwatch

door Walter Eijndhoven

Zaterdag 3 oktober tellen duizenden vogelliefhebbers in heel Europa de miljoenen trekvogels op hun tocht naar het zuiden. Een jaarlijks terugkerend fenomeen in voor- en najaar. Op veel locaties vliegen grote groepen vinken, graspiepers en andere zangvogels af en aan, samen met onder andere diverse soorten ganzen en aalscholvers.

De Vogelbescherming in Zeist coördineert dit grootse evenement alweer voor de 25e keer, samen met de website www.trektellen.nl. Daarbij vestigt zij de aandacht op trekvogels en de gebieden die zij in Europa nodig hebben om bij te tanken voor hun reis. Door als toevallig passant eens een kijkje te nemen bij zo'n trektelpost, hoopt de Vogelbescherming meer interesse te kweken voor vogels bij het grote publiek. En spectaculair kan het zijn als grote golven gaaien of allerlei vinkachtigen langskomen bij zo'n trektelpost. Ook vele roofvogels als buizerd, wespandief, sperwer, visarend en bruine kiekendief passeren de vele telposten door heel Europa.

Weersomstandigheden

Het aantal trekvogels verschilt van jaar tot jaar. Dit komt voornamelijk door de weersomstandigheden. Met helder zicht zijn overvliegende vogels goed te zien, maar bij lichte tegenwind vliegen vogels lager en worden zij nog eerder gezien door

de tellende vogelaars. In het slechtste scenario regent het de hele dag en vallen de aantallen overtrekkende vogels tegen, maar ook dan gaan de meeste trektellers gewoon naar buiten en is het afwachten wat zij zullen zien. Natuurlijk kan in de loop van de dag ook de zon tevoorschijn komen en bestaat de kans op een goede roofvogeltrek.

Ook leden van de Vogelwacht, afdeling De Bilt/ Zeist doen mee op zaterdag 3 oktober. Tussen 7.30 uur en 12.30 uur tellen zij trekvogels vanaf een drie meter hoog vogelkijkpunt in de Oostelijke binnenpolder bij Tienhoven.

Aanmelden kan alleen via de site van Vogelbescherming Zeist (www.vogelweek.nl)

Jacobssteeg

Op Telpost Jacobssteeg in De Bilt tellen leden van de Vogelwacht in het najaar de overtrekkende vogels. 'In principe wordt er, gedurende de trek, iedere woensdag en zaterdag vanaf een half uur voor zonsopgang geteld', vertelt Anton

Schortinghuis, coördinator bij de Vogelwacht. 'Vandaag, zaterdag 19 september, is het onbewolkt met een noordoostenwind. De vogels vliegen nu zo hoog, dat zij voor ons niet te zien zijn, maar in de loop van de week komt er tegenwind vanuit het zuiden. Voor de trek is dat heel goed. Vogels vliegen dan veel lager, zodat wij hen beter kunnen waarnemen. Helaas is de trek vandaag iets minder: een paapje, wat aalscholvers, een gele kwikstaart, een grauwe vliegenvanger en veel vogels ter plaatse zoals een ijsvogel. Hopelijk wordt het komende week beter'.

Blauwstaart

Het is afwachten wat zaterdag 3 oktober in petto heeft op trekvogelgebied. Vorig jaar werden, volgens de website van de Vogelbescherming Zeist, 824.389 vogels geteld, verdeeld over 209 soorten. In 2018 werden 1.357.034 vogels geteld, verdeeld over 204 soorten. Een stuk meer dus. De top tien van vorig jaar bestond uit: spreeuw, kolgans, vink, sijs, zanglijster, kok-

In het najaar tellen vogelaars elke week de overtrekkende vogels.

meeuw, graspieper, grauwe gans, aalscholver en brandgans. Bijzondere waarnemingen op deze dag waren: een steppekiekendief, twee buidelmezen, veertien visarenden, zes velduilen, een roodpootvalk, drie morinelplevieren, een Siberische boompieper, drie roodkeelpiepers, acht bladkoningen, drie

Europese kanaries, drie ortolanen en negen grote piepers. Heel bijzonder was de waarneming van een blauwstaart, deze laatste werd gezien bij telpost De Vulkaan in de duinen bij Den Haag. Voor wie meer wil weten over de Euro Birdwatch zie www.vogelbescherming.nl of www.trektellen.nl.

Flitsend blauw

Uitzonderlijk populair is de ijsvogel. Flitsend blauw weerkaatsen de veren het zonlicht tijdens z'n snelle vlucht boven de beek. Kunstenaars laten zich graag inspireren door de spetterende kleuren op doek of in glas. Sommigen weten de beweging levensecht vast te leggen in hout of in brons. Met de camera in de aanslag wachten fotografen op dat éne moment dat de ijsvogel met een vis in zijn snavel opduikt uit het water. De kans om een ijsvogel te spotten is gedenkwaardig. Zodoende haalde 'ie de afgelopen weken al een paar keer De Vierklank.

(Foto Marianne Baas)

Als bevroren zat deze ijsvogel op de grond. De oranje onder-snavel geeft aan dat het hier waarschijnlijk een vrouwtje betreft. Vermoedelijk vloog zij tegen het raam van de tuinkamer. Op de grond zat ze bij te komen van de klap, doodstil. De twee huiskatten liepen rakelings langs haar heen, vertrouwd met de porseleinen beeldjes op de vensterbank. Zou zij zich bewegen hebben, dan hadden die twee ongetwijfeld toegeslagen. De vogel omklemde met haar tenen de spijlen van het rooster, als ware het de tak van een boom. Totdat zij ineens beseftte waar ze was en even plotseling verdween als zij was gekomen, in een flits.

(Karien Scholten)

In haiku:

*Flitsend blauw verrast
Bevroren in het moment
Fraaie ijsvogel*

Klapkonden

Een tijd geleden zag ik dat op het raam van de keuken een vlieg zat. Op zich niet zo vreemd maar deze was dood en zat als het ware tegen het glas aangeplakt. Het leek of er met een piepklein spuitbusje witte verf de vlieg op het raam was gespoten.

Nieuwsgierig als ik ben met betrekking tot de kleine beestjes en met name de insecten heb ik de vlieg eraf gehaald en onder een microscoop bekeken. Wat bleek? De vlieg bleek besmet met een soort schimmel. Deze schimmel heeft de eigenschap zich in het imago van een insect, zoals bv. een vlieg, oormworm o.i.d. te vestigen. Daar groeit het uit en naarmate het is gegroeid manipuleert het het beestje ergens te gaan zitten en dood te gaan. Door het groeien van de schimmel klappt het achterend van het insect open. Vandaar dat de schimmels (er zijn meerdere soortgelijke) klapkonden worden genoemd.

Klapkont is de volkse benaming voor een vlieg die geïnfecteerd is door een specifieke schimmel.

Paring

De wijze waarop het insect gaat zitten nodigt soortgenoten uit tot paring. En dan is het BOEM. Niet wat we denken maar wel dat de schimmel weer een ander insect te pakken heeft kunnen nemen. Zo manipuleert dus een schimmel een dier. Dat mensen kunnen manipuleren is al eeuwenlang bekend maar dieren onderling kunnen dat ook zeker.

De Bijenwolf jaagt - zoals zijn naam al zegt - op bijen. Het is een grote wesp. Indien zij er één te pakken heeft steekt zij de bij met gif waardoor deze verlamd raakt. De eventuele nectar die de bij bij zich had wordt direct opgegeten. De wesp neemt de verlamde bij mee naar haar nest in de grond. Ze vangt op deze manier meerdere bijen en legt daarna op één van de gevangen

bijen een eitje. Uit het eitje komt een larve. Deze eet de bij dus al levend op. Als deze op is begint de larve aan de andere nog verlamde maar nog wel levende en dus 'verse' bijen. Bij weinig bijen ontwikkelt de larve zich tot een mannetje. Voor een vrouwtje zijn meerder bijen nodig.

Infecteren

Ook andere insecten kunnen zo andere insecten infecteren. Er zijn er die eitjes leggen in rupsen. Samen met een stofje dat de rups wel in leven houdt, vreet de uit het ei gekomen larve de rups zodanig op, dat deze zo lang mogelijk kan blijven leven tot ze bijna is opgegeten. Het vrouwtje van een buitenlandse wespesoort legt haar eitje op het

achterlijf van onfortuinlijke wielweb-spinnen

Nadat de wespelarve een paar weken van de gastheer heeft geleefd, injecteert het een chemisch goedje in de spin, waardoor deze een vreemd en nieuw soort web gaat spinnen dat totaal niet lijkt op het web dat hij voorheen maakte.

Het nieuwe web is niet bestemd voor de spin, maar bedoeld om de cocon te dragen die de wespelarve zal bouwen nadat hij de spin eindelijk heeft gedood en opgegeten.

Ook planten kunnen door insecten worden gemanipuleerd. Zie de galen en vergroeiingen aan planten en bomen.

Rob Timmer
IVN De Bilt

advertentie

Groenekanseweg 168, Groenekan

"Wat schaft de pot?"

Woe. 23-09	Biefstuk met ui en spek	wo / vr € 12,50
Do. 24-09		
Vr. 25-09	Garnalenkroketten met remouladesaus	za - zo € 14,00
Za. 26-09		
Zo. 27-09	Falafel van biet met gekruide aardappel	
Woe. 30-09	Kipsaté met frietjes en sla	wo / vr € 12,50
Do. 01-10		
Vr. 02-10	'Bouillabaisse' (Zuid-Franse visshotel)	za - zo € 14,00
Za. 03-10		
Zo. 04-10	Champignonragoût met groenten en rijst	

Afhalen of laten bezorgen is nog mogelijk.

Kijk hiervoor op de website.

www.naastdeburen.nl
Groenekanseweg 168, Groenekan